

**T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
ANA BİLİM DALI**

**MOBİL ALIŞTIRMA UYGULAMASININ UZAKTAN EĞİTİMDE ÖĞRENCİLERİN
AKADEMİK BAŞARILARINA DERSE DÖNÜK TUTUMLARINA VE
ÖĞRENCİLERİN TEKNOLOJİYLE BİRLİKTE KENDİ KENDİLERİNE ÖĞRENME
DÜZEYLERİNE ETKİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Çilem Melis ÖZTÜRK

**AMASYA
Temmuz-2021**

**T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
ANA BİLİM DALI**

**MOBİL ALIŞTIRMA UYGULAMASININ UZAKTAN EĞİTİMDE ÖĞRENCİLERİN
AKADEMİK BAŞARILARINA DERSE DÖNÜK TUTUMLARINA VE
ÖĞRENCİLERİN TEKNOLOJİYLE BİRLİKTE KENDİ KENDİLERİNE ÖĞRENME
DÜZEYLERİNE ETKİSİ**

**Hazırlayan
Çilem Melis ÖZTÜRK**

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Özgen KORKMAZ**

AMASYA-2021

ETİK BEYAN

Tezimin içerdđi yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadđımı ve bu tezi AÜ Fen Bilimler Enstitüsünden başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldđını, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksinin ortaya çıkması durumunda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. .../07/2021

İmza

Çilem Melis ÖZTÜRK

TEZ ONAY SAYFASI

Çilem Melis ÖZTÜRK tarafından hazırlanan Mobil Alıştırma Uygulamasının Uzaktan Eğitimde Öğrencilerin Akademik Başarılarına Derse Dönük Tutumlarına ve Öğrencilerin Teknolojiyle Birlikte Kendi Kendilerine Öğrenme Düzeylerine Etkisi başlıklı bu çalışma, .../06/2021 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda jürimiz tarafından Amasya Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak oy birliği/oy çokluğu ile başarılı bulunarak kabul edilmiştir.

Jüri

İmza

Danışman : Prof. Dr. Özgen KORKMAZ

Üye : _____

Üye : _____

Üye : _____

ONAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım. __/06/2021

.....

(İmza)

Doç. Dr. Ümit YILDIRIM

Fen Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET

MOBİL ALIŞTIRMA UYGULAMASININ UZAKTAN EĞİTİMDE ÖĞRENCİLERİN
AKADEMİK BAŞARILARINA DERSE DÖNÜK TUTUMLARINA VE ÖĞRENCİLERİN
TEKNOLOJİYLE BİRLİKTE KENDİ KENDİLERİNE ÖĞRENME DÜZEYLERİNE ETKİSİ

Çilem Melis ÖZTÜRK

Amasya Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans, Haziran/2021

Danışman: Prof. Dr. Özgen KORKMAZ

Bu araştırmanın amacı Sosyal Bilgiler dersinde mobil alıştırma uygulaması kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına, derse yönelik tutumlarına ve öğrencilerin teknolojiyle birlikte kendi kendilerine öğrenme düzeylerine etkisini belirlemektir. Araştırmada ön test – son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu nitel kısım için Ankara Merkez Kahramankazan ilçesinde bir ortaokulda öğrenim görmekte olan öğrencilerden rastgele belirlenen deney grubunda 25, kontrol grubunda 23 olmak üzere toplam 48 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında deneysel süreç toplam 6 hafta sürmüştür. Bu süreçte belirlenen 6.sınıf Sosyal Bilgiler dersine ait Biz ve Değerlerimiz ünitesine ilişkin konular 6 hafta boyunca deney ve kontrol gruplarında uzaktan eğitim yoluyla ve uygun platformlar aracılığı ile öğrencilere aynı şekilde anlatılmış, deney grubu öğrencilerine hazırlanan mobil alıştırma uygulaması ile işlenen konuları pekiştirme imkanı sunulurken, kontrol grubunda mobil alıştırma uygulaması kullanılmamıştır. Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeği, Teknolojiyle Kendi Kendine Öğrenme Ölçeği ve Akademik Başarı Testi kullanılmıştır. Toplanan verileri parametrik testlerden aritmetik ortalama, standart sapma ve t testi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında şu sonuçlara ulaşılmıştır: Uzaktan eğitimde mobil alıştırma uygulaması ile pekiştirilmiş sosyal bilgiler dersi öğrencilerin derse yönelik tutumlarına anlamlı düzeyde katkı sağlamaktadır. Mobil alıştırma uygulaması ile desteklenen sosyal bilgiler dersi öğrencilerin akademik başarılarına da anlamlı düzeyde katkı sağlamaktadır. Ayrıca sosyal bilgiler dersinde mobil alıştırma uygulamasını kullanan öğrencilerin teknoloji ile beraber kendi kendilerine öğrenme düzeylerinde de mobil alıştırma uygulamasını kullanmayan öğrencilere göre anlamlı düzeyde katkı sağlamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Sosyal Bilgiler eğitimi, mobil öğrenme, uzaktan eğitim, mobil alıştırma uygulamaları

ABSTRACT

THE IMPACT OF MOBILE EXERCISE ON STUDENTS' ACADEMIC ACHIEVEMENTS,
THEIR ATTITUDE TOWARDS THE LESSON, AND SELF-LEARNING LEVELS ALONG
WITH TECHNOLOGY IN DISTANCE EDUCATION

Çilem Melis ÖZTÜRK

Amasya University, Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Computer and Instructional Technologies, Master's Degree, June/2021
Supervisor: Prof. Dr. Özgen KORKMAZ

The purpose of this research is to determine the effect of using mobile practice application in Social Studies course on students' academic achievement, attitudes towards the course, and students' self-learning levels with technology. In the research, a semi-experimental design with pretest-posttest control group is used. The research's study group's qualitative part consists of a total of 48 students, 25 in the experimental group and 23 in the control group, randomly selected from the students studying in a secondary school in Ankara Kahramankazan district. Within the scope of the research, the experimental process has lasted for 6 weeks. While the subjects related to the unit of 'We and Our Values' of the 6th grade Social Studies course determined in this process were explained to the students in the same way through distance education and appropriate platforms for 6 weeks in the experimental and control groups, the mobile practice application was not used in the control group. Social Studies Attitude Scale, Self-Learning with Technology Scale and Academic Achievement Test have been used as data collection tools within the scope of the research. The collected data has been analyzed using arithmetic mean, standard deviation and t test from parametric tests. Within the scope of the research, the following results were obtained: The social studies course reinforced with the mobile practice application in distance education contributes significantly to the attitudes of the students towards the course. The social studies course supported by the mobile practice application also contributes significantly to the academic success of the students. In addition, the students who use the mobile exercise application in social studies course contribute significantly to their self-learning levels with technology compared to the students who do not use the mobile exercise application.

Key Words: Social Studies education, mobile learning, distance education, mobile practice applications.

ÖN SÖZ

Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını sanayi, eğitim, sosyal-kültürel alan gibi birçok alanda olumsuz etkiye neden olmuştur. Eğitimin uzaktan eğitim faaliyetleri şeklinde yürütülmesi farklı öğretim yöntem ve tekniklerine ihtiyaç doğurmuştur. Bu yöntemlerden biri de mobil uygulamalardır.

Bu tez çalışmasında uzaktan eğitimde sosyal bilgiler dersinin pekiştirilmesinde kullanılan mobil alıştırma uygulamasının öğrencilerin akademik başarılarına, tutumlarına ve teknoloji ile beraber kendi kendilerine öğrenme becerilerine etkisi incelenmiştir.

Çilem Melis ÖZTÜRK

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmasında uzaktan eğitimde sosyal bilgiler dersinin pekiştirilmesinde kullanılan mobil alıştırma uygulamasının öğrencilerin akademik başarılarına, tutumlarına ve teknoloji ile beraber kendi kendilerine öğrenme becerilerine etkisi incelenmiştir.

Öncelikle tez konusunun belirlenmesi sürecinden başlayıp tüm aőamalarında desteğini ve özverisini esirgemeyen, bana faydalı olabilmek için elinden gelenin fazlasını sunan, samimiyetini benden esirgemeyen çok değerli tez danıőtmanım Prof. Dr. Özgen KORKMAZ'a; tezimin baőtlangıcından bitiőtine kadar her aőamasında destek olan Esra GEZER'e; ve bu süreçte ona ayırmam gereken oyun zamanlarından fedakarlık eden biricik oğlum ınar'a sonsuz teőtekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYAN

TEZ ONAY SAYFASI

ÖZET	i
ABSTRACT.....	ii
ÖN SÖZ.....	iii
TEŞEKKÜR	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar DİZİNİ.....	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
SİMGELER DİZİNİ.....	x
KISALTMALAR DİZİNİ	xi

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Problemi.....	5
1.3. Alt Problemler.....	5
1.4. Araştırmanın Önemi	6
1.5. Varsayımlar	6
1.6. Sınırlılıklar	7

II. BÖLÜM

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	8
2.1. Uzaktan eğitim.....	8
2.2. Türkiye’de Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim Uygulamaları	10
2.3. Mobil Öğrenme.....	14
2.4. İlgili Araştırmalar.....	16
2.4.1. Türkiye’de yapılan araştırmalar	16

2.4.2. Dünyada Yapılan Araştırtmalar	17
--	----

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM	20
3.1. Araştırma Modeli	20
3.2. Çalışma Grubu	21
3.3. Veri Toplama Aracı.....	22
3.3.1. Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeği	22
3.3.2. Akademik Başarı Testi	23
3.3.3. Teknoloji ile Kendi Kendine Öğrenme Ölçeği	24
3.4. Deneysel İşlemler.....	24
3.4.1. Deneysel Grup	27
3.4.2. Kontrol Grubu	30
3.5. Öğrenme Ortamı	32
3.5.1. Birinci Hafta:	37
3.5.2. İkinci Hafta:.....	38
3.5.3. Üçüncü Hafta:.....	39
3.5.4. Dördüncü Hafta:.....	40
3.5.5. Beşinci Hafta:.....	41
3.5.6. Altıncı Hafta:	43
3.5.7. Puanlarım Ekranı	44
3.5.8. Firebase Arayüzü.....	44
3.6. Verilerin Analizi.....	45

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR.....	49
4.1. Uzaktan Eğitimde Mobil Alıştırma Uygulamasının Akademik Başarıya Etkisi.....	49
4.2. Uzaktan Eğitimde Mobil Alıştırma uygulamasının Derse Dönük Tutuma Etkisi	50
4.3. Uzaktan Eğitimde Mobil Alıştırma Yazılımının Öğrencilerin Teknoloji ile Kendi kendilerine Öğrenme Düzeylerine Etkisi	51

V. BÖLÜM

5. TARTIŞMA.....	53
------------------	----

VI. BÖLÜM

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	56
-------------------------------	----

6.1. Sonuçlar.....	56
6.2. neriler	56
KAYNAKLAR	59
ÖZGEÇMİŞ.....	67

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Deneysel desen	21
Tablo 2. Çalışma grubunun cinsiyete ve şubelere göre dağılımı	21
Tablo 3. Sosyal bilgiler dersine yönelik başarı testinin maddelerinin ayırt edicilik indeksi.	23
Tablo 4. Normallik analizi	46
Tablo 5. Uygulama öncesinde grupların denklğine ilişkin bulgular	47
Tablo 6. Uzaktan eğitimde mobil alıştırma yazılımının akademik başarıya etkisi.....	49
Tablo 7. Uzaktan eğitimde mobil alıştırma yazılımının tutuma etkisi.....	50
Tablo 8. Uzaktan eğitimde mobil alıştırma yazılımının teknoloji ile birlikte kendi kendine öğrenme düzeylerine etkisi	51

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. EBA TV programı	12
Şekil 2. EBA'ya sınıfların giriş saatleri	13
Şekil 3. Uygulama giriş ekranı.....	32
Şekil 4. Örnek kodlar.....	35
Şekil 5. Ana etkinlik ekranı	36
Şekil 6. Etkinlik seçim ekranı.....	36
Şekil 7. 1.hafta toplumdaki rollerim konusu doğru yanlış etkinliği	37
Şekil 8. 1.hafta toplumdaki rollerim konusuna ilişkin boşluk doldurma etkinliği	38
Şekil 9. 2.hafta bizi biz yapanlar konusuna ilişkin eşleştirme etkinliği	38
Şekil 10. Sürükle – Bırak etkinliği	40
Şekil 11. Seçim yap etkinliği.....	40
Şekil 12. Doğru yanlış etkinliği	41
Şekil 13. Çoktan seçmeli etkinliği	41
Şekil 14. Eşleştirme etkinliği.....	42
Şekil 15. Çoktan seçmeli etkinliği	42
Şekil 16. Sınıflandırma etkinliği	44
Şekil 17. Çoktan seçmeli etkinliği	44
Şekil 18. Puanlama ekranı	45
Şekil 19. Firebase arayüzü	45

SİMGELER DİZİNİ

f: frekans / sıklık

s: standart sapma

p: anlamlılık düzeyi

N: örneklem

\bar{X} : aritmetik ortalama

%: yüzde

KISALTMALAR DİZİNİ

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ

Bu bölümde, problem durumuna, araştırmanın amacına, araştırmanın önemine, araştırma sürecine ait sınırlılıklara ve araştırma içerisinde kullanılan temel kavramlara ait tanımlara yer verilmiştir

1.1. Problem Durumu

Sosyal bilgiler dersi toplumsal ve kültürel değerlerin öğrenilmesine katkı sağlayan, bireyin yaşamla okul arasında bağ kurmasına imkân sunan bir derstir. Zarrilo (2004), sosyal bilgiler dersinin bireyi ve toplumu konu aldığını aynı zamanda toplumda etkin vatandaş olmaya katkı sağladığını belirtmiştir. Öztürk ve Deveci (2011) ise sosyal bilgiler dersinin geçmiş, bugün ve gelecek arasında bir köprü görevi üstlendiğinden bahsederek öğretim programlarındaki yerine dikkat çekmiştir. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin; vatanını ve milletini seven, haklarını ve sorumluluklarını bilen ve kullanan, insan ve çevre arasındaki etkileşimi açıklayabilen, eleştirel düşünme becerisine sahip ve bilimsel düşünceyi temel alarak bilgiye ulaşmayı amaç edinen bireyler olması amaçlanmıştır. Bu değerleri ve becerileri kazanan bireyler aynı zamanda farkındalığı yüksek nesillerin yetişmesine ve nitelikli toplumların oluşmasına da katkı sağlamaktadır (Aral ve Gülsoy,2001). Başka bir deyişle nitelikli toplum nitelikli ve bilgiyi kullanabilen bireylerden oluşmaktadır da denilebilir. Bilgiyi kullanabilen bireyler farklı alanda yeterliliklere sahip bireylerdir, bunlara örnek olarak Erdem ve Akkoyunlu (2002) karar verme, sorumluluk alma, dinleme ve akıl yürütme gibi becerileri sıralamışlardır. Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim müfredatında yer alan tüm dersler için bu değerlerin kazandırılmasını amaçlamış, 2017 müfredat güncellemesi kapsamında öncelikle değerler eğitimine yer verilmiştir. Özellikle

sosyal bilgiler dersi bu becerilerin ve değerlerin kazandırılmasında oldukça etkin bir derstir.

Öztürk (2008), Sosyal Bilgiler dersini karar alma ve problem çözme becerilerinin etkin olarak kullanıldığı bir ders olarak görmektedir. Sosyal Bilgiler dersinin en önemli amaçlarından biri öğrenciye ait olduğu toplumsal yapıyla ilgili kişilik kazandırmak, diğer bir deyişle bir toplumsal kimlik oluşturmasını sağlamaktır. Toplumsal kişiliğin en önemli yanı ise haklarını ve sorumluluklarını bilen ve kullanan etkin vatandaş özelliği göstermektir (Sözer, 2008).

Sosyal Bilgiler öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerle ilgili alanyazın incelendiğinde bütün derslerde olduğu gibi bu ders için de farklı yöntem ve tekniklerin kullanılabileceği ve yeni yaklaşım ve öğrenme modellerinin var olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır (Çelikkaya, 2008). Yöntem seçiminde etkin rol oynayan ders öğretmenin, bu etkinliği artırabilmesi için derste kullanılabilecek yöntem ve bu yöneme bağlı teknikler konusunda yeterlilik seviyesinin uygun olması önemli bir noktadır (Demirel, 2006). Bu amaçla öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin kazandırılmak istenen hedef, öğrencilerin özellikleri ve konu alanı doğrultusunda uygun yöntem ve tekniği seçmesi gerekmektedir (Erden,1997). Sosyal Bilgiler dersinde kullanılacak bazı yöntem ve teknikler düz anlatım, soru cevap gibi geleneksel yöntemler, açıkturum, tartışma gibi etkileşim yönü ağır olan yöntemler, rol oynama, benzetme gibi yaşantılara dayalı yöntemler ve bilgisayar destekli öğretim, programlı öğretim gibi bireysel ağırlıklı yöntem ve teknikler olarak belirtilmiştir (Sözer,1998). Bütün bu sınıf içi yöntem ve tekniklerin, içinde bulunduğumuz covid-19 pandemi döneminde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından alınan tedbirler doğrultusunda uzaktan eğitime geçildiği için kullanılması mümkün olmamıştır. Bu dönemde bakanlığın uygun gördüğü EBA (Eğitim Bilişim Ağı) platformu üzerinden online derslere başlanmış, sanal sınıf ortamlarında dersler işlenmeye çalışılmıştır. Otuz dakika süre sınırı olan bu derslerde öncelikle temel kazanımlar öğrenciye aktarılmaya çalışılmıştır.

Tarihçe olarak uzaktan eğitimi incelediğimizde dünyadaki geçmişinin üç asır önceye dayandığı, ülkemizde ise 1970'li yıllarla beraber ortaöğretim kademesinde sınırlı da olsa birtakım çalışmalar yapıldığı belirtilmektedir (Bozkurt,2017). Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de özellikle iletişim teknolojisinin gelişmesi ve

bilgisayar, internet, fiber optik gibi bilişimsel sistemlerde yaşanan gelişmeler uzaktan eğitime yeni ve farklı boyutlar kazandırmıştır (Kırık, 2014).

Dünyada ilk olarak posta yoluyla başlayan uzaktan eğitim günümüzdeki kullanım alanı ile zaman ve mekan sınırını ortadan kaldırmıştır. Bununla birlikte eş zamanlı ve eş zamansız öğrenme ağlarıyla da uzaktan eğitimle ilgili büyük bir avantaj elde edilmiştir (Beldarrain, 2006). Kavramsal olarak uzaktan eğitimi incelediğimizde, Moore ve Kearsley (2012) uzaktan eğitimi, öğretene ve öğrenenin farklı ortamlarda yer aldığı, iletişimin teknoloji ile sağlandığı, özel bir kurum tarafından planlı bir şekilde uygulanan öğrenme ve öğretme süreci olarak tanımlamıştır. Dargut, Torun ve Erdem (2016), ise bilişim teknolojisindeki bu gelişmeyle beraber uzaktan eğitimin daha fazla tercih edilir hale geldiğini belirtmektedir. Tanımlardan anlaşılacağı gibi teknoloji ve uzaktan eğitimin bir bütün olduğu, gelişmelerinin paralel olduğu belirtilebilir. Uzaktan eğitimi avantaj ve dezavantaj olarak ele aldığımızda avantajlarıyla ilgili Akkoyunlu, Dağhan ve Erdem (2015), kullanıcılara farklı platformlarda eğlenme, öğrenme, iletişim kurma fırsatı sağladığını belirtirken Wheeler, Yeomans ve Wheeler (2008), öğrencilerin herhangi bir konu hakkında fikirlerini daha rahat paylaşabildiklerini ve bilgi alışverişinin daha kolay olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca Meishar-Tal, Kurtz ve Pieterse (2012)'de e-öğrenme bağlamında sosyal ağ konusuna vurgu yaparak, bu ortamların öğrenenlerin duygu ve düşüncelerini ifadelerine olumlu katkı sağladığını belirtmiştir. Bu konuda geniş çaplı bir araştırma da Urdan ve Weggen (2000: 3-7) tarafından yapılmış ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

- Uzaktan eğitim ile etkileşim sağlanarak öğrenenin öğrenmeye teşvik edilmesi,
- Öğrenenlerin öğrenme hızı konusunda bireysel farklılıkları dikkate alınarak, uzaktan eğitim programlarının buna göre düzenlenmesi
- Öğrencilere diledikleri zaman diledikleri programı öğrenebilmeleri için seçme özgürlüğünün sunulması
- Öğrenenin ihtiyaç duyduğu her an bilgiye ulaşabilir olması
- Öğrenene özgü programlar sayesinde, öğrenenlerin bireysel performanslarında başarılarının gözlenebiliyor olması

- Herhangi bir eğitim kurumuna gitmek için harcanan zaman kaybının ortadan kalkması
- Yaşanılan yer bakımından farklı yerlerde olan insanların aynı eğitimi alabilmelerine olanak sağlaması
- Öğrenme faaliyetinin belli bir zamanla sınırlandırılmamasının öğrenene büyük kolaylık sağlaması

Uzaktan eğitimin belirtilen avantajlarının yanı sıra dezavantajları incelendiğinde Altıparmak (2011), internet tabanlı uzaktan eğitimin dezavantajlarını şu şekilde açıklamıştır;

- Özellikle maddi açıdan durumu elverişli olmayan öğrencilerin teknik malzeme (bilgisayar, internet bağlantısı gibi) açısından eksik olması
- İnternet bağlantı ücretlerinin yüksek maliyetli olması
- Ders esnasında teknik veya sistem kaynaklı yaşanan aksaklıkların öğrenen ve öğretmen arasında iletişime engel olması
- Uzaktan eğitimi verecek öğretmenin bu alanda yeterli donanıma sahip olmaması

Ekici (2003), ise öğrencilerin sınıf ortamından uzak olmalarının iletişimi ve etkileşimi olumsuz yönde etkilediğini belirterek bu gibi durumlarda öğrenenlerde yalnızlaşma hissini oluşabileceğine değinmiştir. Birişçi (2013), üniversite öğrencileriyle bir çalışma yapmış, çalışma sonucunda uzaktan eğitim ile öğrencilerin etkileşim içinde bulunamadıkları ve özellikle bilişsel anlamda yaşanan sorunlardan kaynaklı ders adaptasyonlarının düşük olduğu belirtilmiştir.

Türkiye’de özellikle Covid-19 pandemi süreciyle beraber Millî Eğitim Bakanlığına bağlı tüm resmi ve özel okulların uzaktan eğitime geçmesiyle beraber bu eğitim türüne dair birçok dezavantaj gerek öğrenciler gerekse öğretmenler tarafından yaşanmaya başlamıştır. Uzaktan eğitimde, yüz yüze eğitimde kullanılabilen sınıf içi uygulamaların kullanılmıyor olması öğrenen-öğreten etkileşimini sınırlandıran en büyük problem olmuştur. Bu dezavantajları azaltabilmek adına mobil öğrenme sistemleri kullanılmaya başlanmıştır. Genel

hatlarıyla mobil öğrenme, Vinci ve Cucchi (2007), tarafından yapılan bir araştırmada mobil araçlar yoluyla ilgi çekici ve öğrenciyi motive etmeye yardımcı bir öğrenme türü olarak belirtilmiştir. Mobil araç denince akla iletişim ve eğlenmenin gelmesi oldukça normaldir ama günümüzde sadece bu amaçlara hizmet ettiğini düşünmek doğru olmaz. Örneğin Japonya ve Sri Lanka gibi ülkelerde cep telefonu şirketleri doğal afet anlarında uyarı sinyalleri veren sistemler geliştirmişlerdir. Aynı zamanda kişilerin sağlık kontrollerinin de yine cep telefonu uygulamaları ile geliştirebilecek sistemler üzerinde çalışmalar da yapılmaktadır (Niazi,2007). Mobil öğrenme ile öğrenenin istediği an ve istediği mekânda öğrenme sürecine dahil olmasının bir avantaj olduğunu belirten Ağca ve Bağcı (2013), günümüz teknolojisi sayesinde kullanılan 3G/4G sistemleri ile mobil öğrenmenin de kullanıma oranının arttığını belirtmişlerdir.

Bu araştırmada amaç; uzaktan eğitimin öğrenen-öğreten etkileşimini sınırlandıran boyutunu, mobil alıştırma uygulaması ile azaltmak ve öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımını sağlamak olmuştur. Belirtilen bu amaca bağlı olarak aşağıdaki temel problem ve alt problemlere yanıt aranmıştır.

1.2. Araştırmanın Problemi

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde kullanılan mobil alıştırma uygulamasının öğrencilerin akademik başarısına, derse karşı tutumuna ve teknoloji ile kendi kendine öğrenme becerisine etkisi nedir?

1.3. Alt Problemler

- Mobil alıştırma uygulaması ile desteklenen sosyal bilgiler dersinin öğrencilerin akademik başarılarına etkisi nedir?
- Mobil alıştırma uygulaması ile desteklenen sosyal bilgiler derslerinin öğrencilerin derse karşı tutumlarına etkisi nedir?
- Mobil alıştırma uygulaması ile desteklenen sosyal bilgiler dersinin öğrencilerin teknoloji ile beraber kendi kendine öğrenme becerilerine etkisi nedir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu çalışmanın uygulandığı süreçte Covid-19 pandemisinin etkileri devam etmekte olup, eğitim büyük oranda uzaktan eğitim olarak sürdürülmüştür. Uzaktan eğitim sürecinde öğrenciler için destekleyici, pekiştirici mobil uygulamaların etkisini tutum, başarı ve öğrencilerin kendi kendilerine öğrenme becerileri açısından katkısını belirleyebilmek bu araştırmanın önemini ortaya koymaktadır. Bununla beraber uzaktan eğitimin k12 düzeyinde kullanılabilirliğini belirlemek de bir diğer önemidir. Alanyazında uzaktan eğitimde mobil öğrenmenin etkililiği üzerine çeşitli çalışmalar yer almaktadır. Örneğin Gökbulut (2021), yapmış olduğu çalışmada üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitimde mobil uygulama kullanılmasına karşı hazır bulunuşluk seviyelerinin yüksek düzeyde olduğunu açıklamıştır. Egi ve Çakır (2015), tarafından yapılan başka bir çalışmada mobil cihazların günlük hayatın vazgeçilmezi olduğu ve bu cihazların eğitim sürecine dahil edilmesinin uzaktan eğitime katkı sağlayacağı belirtilmiştir. Bununla beraber Bolliger & Wasilik (2009), tarafından yapılan bir başka çalışmada ise mobil uygulamanın kullanılabileceği mobil araçlara erişim bakımından yetersiz durumda olan öğrencilerin bu süreçten olumsuz etkilenecekleri belirtilmiştir. Bütün bunların yanı sıra alanyazında özellikle ortaokul çağındaki öğrenciler için uzaktan eğitimde kullanılan mobil öğrenme uygulamaları ile ilgili yeterli araştırma bulunmamaktadır.

Bu araştırma ile uzaktan eğitimde kullanılan mobil alıştıma uygulamalarının öğrenciler üzerinde birçok farklı alandaki etkileri incelenmiş, mobil alıştıma uygulamaları ile öğrencilerin derse tutumları, akademik başarıları ve teknoloji ile beraber kendi kendilerine öğrenme becerilerini ölçmek amaçlanmıştır. Bu kapsamda araştırmanın literatüre önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

1.5. Varsayımlar

- Araştırma sürecinde uygulanan ölçeklere, öğrencilerin samimi cevaplar verdikleri varsayılmıştır.
- Araştırma süresince uygulamanın gerçekleştirildiği konuyla ilgili, öğrencilerin ders dışı ek çalışma yapmadıkları varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

- Bu çalışma Ankara ilindeki bir ortaokulda uygulamaya katılan öğrencilerle sınırlıdır.
- Araştırma konusu olarak belirlenen "Biz ve Değerlerimiz" ünitesindeki alt konularla ve 6 hafta süre ile sınırlıdır.
- Araştırma çalışma grubuna katılan öğrencilerin tepkileriyle sınırlıdır.

II. BÖLÜM

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, uzaktan eğitim, pandemi döneminde uzaktan eğitim ve mobil öğrenme konularına dönük literatür özetine yer verilmiştir.

2.1. Uzaktan eğitim

Sanayileşme ve beraberinde yaşanan bilgi toplumuna dönüşüm süreciyle birlikte dünya üzerindeki birçok toplum bu yeni sürece uyum sağlamak zorunda kalarak gerek ekonomik gerekse de toplumsal değişimler sonucunda yeni eğitim modelleri arayışına girmişlerdir (Girginer, 2002). Bu arayış sonucunda ortaya çıkan eğitim modellerinden biri de uzaktan eğitimdir. Tanım olarak bakıldığında, İçten'e (2006) göre uzaktan eğitim, geleneksel eğitim-öğretim faaliyetlerine bir alternatif olarak ortaya çıkmış, uygulayıcı ve öğrenci arasında iletişim ve etkileşimin olduğu, özel olarak planlanmış eğitim etkinlikleridir. Moore ve Anderson (2003), ise uzaktan eğitimi iletişim teknolojileri aracılığıyla öğretene ve öğrenene arasında köprü kurulan bir eğitim öğretim etkinliği olarak tanımlamaktadır. Kavram olarak 1700'lerde ortaya çıkan uzaktan eğitim günümüz bilişim teknolojisindeki gelişmeler sayesinde daha çok anlam ve önem kazanmıştır (Kırık, 2014).

Tarihsel olarak eski bir geçmişe dayanan uzaktan eğitimin özellikle yetişkin öğrencilerin esnek zamanlardaki eğitim öğretim faaliyetlerini gerçekleştirme amacı taşıdığı belirtilmektedir (Hawkins, 1999). Uzaktan eğitimde zaman ve mekan engeli ortadan kalktığı için gelişen teknoloji ile beraber zaman ve mekandan olumsuz anlamda etkilenmeden eğitim öğretim imkanı sunulmaktadır.

Kronolojik olarak uzaktan eğitime baktığımızda ilk olarak 1700'lü yılların sonunda mektup ve gazete aracılığı ile eğitim olarak karşımıza çıkmaktadır. Ardından 1950'li yıllarda yazılı basılı materyaller ile eğitim şeklinde sunulmuş, 1980'li yıllarda ise radyo, televizyon ve video aracılığı ile eğitim formuna ulaşmıştır.

1980'li yılların sonundan itibaren teknolojideki hızlı gelişimle beraber bilgisayar destekli eğitim ve 1995'li yıllarla beraber web tabanlı eğitim şeklinde karşımıza çıkmıştır (Ozan, 2010). Uzaktan eğitimin mektup aracılığı ile eğitim olarak ilk karşımıza çıktığı form, internet teknolojisindeki gelişmelerle beraber günümüzdeki gelişimine ulaşmıştır.

Uzaktan eğitim ile ilgili alanyazın incelendiğinde uzaktan eğitimin avantajlarıyla beraber dezavantajları olduğu da dikkat çekmektedir. Yorgancı (2015), uzaktan eğitimde zaman ve mekan bağlayıcılığının olmamasını, farklı mekanlarda öğretene ve öğrenenin etkileşimde bulunabileceğini, öğrenene kendi kendine öğrenme imkanı da sunabildiğini ve ders için gerekli materyallerin internet ortamıyla öğrencilere ulaştırılmasını bir avantaj olarak görmektedir. Bolliger & Wasilik, (2009) ve Gregory & Lodge, (2015), ise uzaktan eğitimde öğrencilerin kendi bireysel öğrenme hızlarına göre ilerleyebileceklerini, farklı zamanlarda öğrenme imkanı bulabileceklerini ve öğrenme eksikliklerini esnek zamanlarda tekrar etme imkanı ile tamamlayabileceklerini avantajlar arasında sıralamaktadır.

Bununla beraber uzaktan eğitimin dezavantajları yönleri incelendiğinde Uşun (2006), duyuşsal ve devinişsel davranışların öğrencilere kazandırılmasında uzaktan eğitimin yetersiz olduğunu belirtirken, İşman (2011) özellikle öğrenme esnasında internet veya altyapı problemlerine bağlı olarak yaşanabilecek kesinti veya kopuklukların öğrenme sürecini olumsuz etkileyebileceğini belirtmektedir. Dezavantajları ile ilgili görüş bildiren Bolliger & Wasilik (2009) ise uzaktan eğitimin kuruluş maliyetinin yüksek olduğunu ve herkesin buna uygun ekonomik şartları taşıyamayabileceğini ifade etmişlerdir.

Ortaya çıkışı mektupla öğrenmeye dayanan uzaktan eğitim uygulamaları eş zamanlı ve farklı zamanlı teknolojiler ile yeni bir boyut kazanmıştır. Günümüzde uzaktan eğitimin gelmiş olduğu noktaya baktığımızda, teknolojinin ilerlemesiyle hızla gelişim kazandığını görmek mümkündür. Çoğunluğu yükseköğretim seviyesinde olmakla beraber farklı yaş grupları ve öğrenme seviyelerinde de bu uygulama kullanılmaktadır. Aynı zamanda uzaktan eğitim uygulamasının kapsamı giderek artmış bu uygulamanın içine bilgisayar tabanlı öğrenme, internete dayalı öğrenme, açık eğitim, sanal öğrenme, tele öğrenme gibi kavramlar da eklenmiştir (Moore & Kearsley, 2005).

2.2. Türkiye’de Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim Uygulamaları

Tüm dünyada yaşanan Covid-19 salgını nedeniyle ülkelerin öncelikli hedeflerinden biri eğitimin kesintiye uğramadan devam edebilmesi olmuştur. Türkiye’de de salgının başlangıcından itibaren eğitimin aksamaması için MEB tarafından bir takım çalışmalar yapılmıştır. Salgının başlangıcında Türkiye dahil, ABD, Fransa, İspanya gibi pek çok ülke yüz yüze eğitime ara vermek zorunda kalmıştır. Türkiye’de 2019-2020 eğitim öğretim yılı faaliyetlerine 16 Mart 2020 tarihi itibarıyla okulöncesi eğitim kurumlarını da kapsamak suretiyle bütün temel eğitim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarında 3 hafta süreyle 30 Nisan 2020 tarihine kadar ara verilmiştir. Bununla beraber eğitim faaliyetlerinin 3 ayrı TV kanalından ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden yürütüleceği açıklanmıştır (MEB, 2020a). Yine MEB tarafından alınan kararla okulların ara verme süresinin 31 Mayıs 2020 tarihine kadar uzatıldığı açıklanmış, bu süreç içerisinde eğitim faaliyetlerinin uzaktan eğitim yoluyla verileceği belirtilerek, öğrencilere bir üst sınıfa geçme konusunda not uygulamasının kaldırıldığı duyurulmuştur (Anadolu Ajansı, 2020). Giannini & Lewis (2020), pandemi sürecinde gerçekleştirmiş oldukları bir çalışmada salgın boyutuna ulaşan hastalık durumlarında okulların kapatılmasıyla toplumsal etkileşimin azalacağını belirterek ve bu durumun da salgının seyrini olumlu etkileyeceğini aynı zamanda hastalığın bulaşma riskini de azaltacağını belirtilmişlerdir. Bununla beraber Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) da üniversitelerin 2019-2020 bahar dönemi akademik faaliyetlerinin uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirileceğini açıklamış, isteyen öğrencilerin bu dönem alacakları eğitimi dondurabileceklerini de belirtmiştir (YÖK, 2020a).

Türkiye’de pandemi öncesi uzaktan eğitim uygulamaları incelendiğinde özellikle üniversite seviyesinde uzaktan eğitim faaliyetlerinin uygulanmakta olduğu görülmektedir. Bu kapsamda İstanbul Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi’nin 2009 tarihinde kurulduğu görülmektedir. İstanbul Üniversitesi uzaktan eğitim faaliyetlerini ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitim şeklinde yürütmektedir. Eğitim faaliyetlerinin verimli bir şekilde yürütülmesi için eğitim öğretim materyallerine ve ders içeriklerine öğrencilerin eş zamansız olarak internet

teknolojisi kullanılarak ulaşmaları sağlanmaktadır. İstanbul Üniversitesi'nin yanı sıra pandemi sürecinden önce uzaktan eğitim veren üniversiteler arasında Afyon Kocatepe Üniversitesi, Amasya Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Kırıkkale Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Beykent Üniversitesi gibi farklı üniversiteler de sayılabilmektedir (Arat ve Bakan, 2014).

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından eğitim öğretim faaliyetlerine yüz yüze ara verilen bu süreçte kısa adı EBA olan 'Eğitim Bilişim Ağı' platformu uzaktan eğitim programı kapsamında hem canlı derslerin yapıldığı öğrenme ortamı hem de EBA TV'de 3 ayrı kanaldan yayın yapan televizyon uygulaması ile öğrencilere eğitim hizmeti sunmuştur. EBA TV'de ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine ait ders yayınları yapılmıştır. 23 Mart-3Nisan 2020 tarihleri arasında EBA TV'de ilkokul seviyesi için 10 farklı dersten toplam 26 saat ders yayını yapılmıştır. Aynı tarih aralığında EBA TV'de ortaokul seviyesi için 10 farklı dersten toplam 28 saat ders yayını yapılmıştır. Ve yine aynı tarih aralığında EBA TV'de lise seviyesi için 22 farklı dersten toplam 53 saat ders yayını yapılmıştır (Can, 2020). EBA TV'de yayını yapılan dersler incelendiğinde, Türkçe, Matematik, Fen bilimleri, Sosyal bilgiler, İngilizce gibi temel derslere ağırlık verildiği Beden eğitimi, Görsel sanatlar ve Müzik gibi derslere yer verilmediği de mevcut ders içerikleri incelendiğinde ortaya çıkmaktadır.

MEB, TRT-EBA TV'nin yayın programını duyurdu

EBA TV İlkokul, Ortaokul ve Lise uzaktan eğitim süreci için 23 Mart'tan itibaren yayında olacak

Dersler, 20'şer dakika olarak yayımlanacak ve aralarda 10'ar dakikalık etkinlik kuşağı olacak

DERS SAATLERİ

www.eba.gov.tr

EBA TV İlkokul / Ortaokul

09.00-13.30

İlkokul

Türkçe,
Matematik,
Hayat Bilgisi,
Fen Bilimleri,
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve
İngilizce'ye ilave olarak İlkokullarda Yetiştirme Programı kapsamında Türkçe ve Matematik Dersleri verilecek

Dersler 20'şer dakika olarak yayımlanacak ve aralarda 10'ar dakikalık etkinlik kuşağı olacak

Ortaokul

Türkçe,
Matematik,
Sosyal Bilgiler,
Fen Bilimleri,
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi,
İngilizce ve
İmam Hatip Ortaokulu öğrencileri için Arapça dersleri olacak

13.30 - 17.30 / 17.30 - 21.30'da
iki kez tekrar yayın ekrana gelecek

EBA TV Lise

09.00-14.30

Lise

Tarih,
Coğrafya,
Türk Dili ve Edebiyatı,
Matematik,
Fizik,
Kimya,
Biyoloji,
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve
İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin de diğer temel dersleri olacak

15.00-21.00
arasında EBA TV
Lise'de tekrar yayınları ekrana gelecek

19.01.2020

Şekil 1. EBA TV programı

Bununla beraber yine bu süreçte canlı ders platformu olarak kullanılan EBA, uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ve öğrencinin etkileşim kurabildiği bir ortam haline gelmiştir. Kuruluş amacı örgün eğitime destek olmak olan EBA platformu yüz yüze eğitime ara verilmesiyle beraber aktif kullanım konusunda en yoğun zamanlarını yaşamıştır. EBA uzaktan eğitim sürecinde öğrenciler için bir anlamda okul görevi görmüş, bu platform üzerinden canlı dersler, sınavlar, video ve görsel paylaşımlar yapılmış ve kesintisiz olarak müfredat kazanımları uygulanmaya çalışılmıştır (Doğan ve Koçak, 2020). Canlı derslerin planlaması okul idareleri tarafından öğretmene ve öğrencilere atanarak, EBA platformu üzerinden canlı derslerin işlenmesine olanak sağlanmıştır.

	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
00:00 - 08:00	Sadece Öğretmen Kullanımı						
08:00 - 11:00	7. ve 8. Sınıf	7. ve 8. Sınıf	7. ve 8. Sınıf	7. ve 8. Sınıf	7. ve 8. Sınıf	7. ve 8. Sınıf	Serbest Kullanım
11:00 - 13:00	5. ve 6. Sınıf	5. ve 6. Sınıf	5. ve 6. Sınıf	5. ve 6. Sınıf	5. ve 6. Sınıf	5. ve 6. Sınıf	
13:00 - 15:00	3. ve 4. Sınıf	3. ve 4. Sınıf	3. ve 4. Sınıf	3. ve 4. Sınıf	3. ve 4. Sınıf	3. ve 4. Sınıf	
15:00 - 17:00	9. ve 10. Sınıf	9. ve 10. Sınıf	9. ve 10. Sınıf	9. ve 10. Sınıf	9. ve 10. Sınıf	9. ve 10. Sınıf	
17:00 - 19:00	5. ve 6. Sınıf	5. ve 6. Sınıf	5. ve 6. Sınıf	5. ve 6. Sınıf	5. ve 6. Sınıf	5. ve 6. Sınıf	
19:00 - 21:00	7. ve 8. Sınıf	7. ve 8. Sınıf	7. ve 8. Sınıf	7. ve 8. Sınıf	7. ve 8. Sınıf	7. ve 8. Sınıf	
21:00 - 23:00	9. ve 10. Sınıf	9. ve 10. Sınıf	9. ve 10. Sınıf	9. ve 10. Sınıf	9. ve 10. Sınıf	9. ve 10. Sınıf	
23:00 - 00:00	Sadece Öğretmen Kullanımı						
Öğretmenler, veliler, ÖERGM'ye bağlı okullar ve lise hazırlık sınıfı öğrencileri her saatte EBA'yı kullanabilirler.							

Şekil 2. EBA'ya sınıfların giriş saatleri

Bu sistem gerek öğrencilerin gerekse öğretmenlerin alışık olmadığı bir süreci kapsadığı için uzaktan eğitimin ilk aylarında uygulayıcılar ve öğrenenler benzer sorunlarla karşılaşmışlardır. Özellikle sürecin başlatıcısı olan öğretmenler için uygulamanın kullanımı ile ilgili videolar hazırlanarak, öğretmenlerin bu konuda bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır.

2020-2021 eğitim öğretim yılının 31 Ağustos 2020 tarihinde uzaktan eğitimle açılacağını duyuran Milli Eğitim Bakanlığı, 21 Eylül 2020 tarihinde ise aşamalı ve seyreltilmiş olarak yüz yüze eğitime geçileceğini duyurmuştur. (<http://www.meb.gov.tr/okullari-birlikte-acacagiz/haber/21424/tr>)

Bakanlık tarafından eğitim öğretimin sürekliliğini sağlamak amacıyla, çeşitli eğitim modelleri uygulamaya konmuştur. Yeni eğitim öğretim yılı ilk olarak uzaktan eğitim şeklinde başlatılmış ve bu süreçte Milli Eğitim Bakanlığı'nın talimatları doğrultusunda bir takım önlemler alınmış, öğrenciler haftanın belirli günlerinde okula gelmiş, sınıf mevcutları azaltılmış, maske-mesafe-temizlik kurallarına uygun şekilde davranılmıştır. Kademeli geçiş şeklinde açılması planlanan okullar salgının ülke genelinde yayılım göstermesi üzerine tekrar kapatılmış ve tüm kademeler uzaktan eğitim yoluyla eğitim öğretim faaliyetlerine devam etmişlerdir.

2.3. Mobil Öğrenme

Mobil öğrenme ya da m-öğrenme ile ilgili alanyazında bulunan tanımlar şu şekildedir; Harris (2001), mobil öğrenmeyi her ortamda ve her zaman öğrenenlere öğrenme deneyimi sunan bir fırsat olarak tanımlamıştır. Traxler (2005), mobil cihazların taşınabilir özelliği sayesinde öğrenme ortamı sınırlılığının ortadan kalktığını belirtmiştir. Yine benzer bir tanım da Trifonova (2003), tarafından yapılmış ve m-öğrenme mobil araçlar aracılığıyla gerçekleşen her türlü öğrenme ortamı şeklinde ifade edilmiştir.

Teknolojinin ilerlemesiyle beraber ortaya çıkan yeni nesil mobil araçların kullanıcılar tarafından beğenilmesi ve ilgi görmesi mobil öğrenme ortamının da gelişmesine imkan sunmuştur. Özellikle eğitsel faydaları açısından incelendiğinde mobil öğrenmenin taşınabilir olması, yer ve zaman bakımından kısıtlayıcı olmaması, diğer mobil araçlarla bağlantı kurulabilmesi ve bireyselleştirme fırsatı sunması sayılabilir (Klopfer, Squire, Holland ve Jenkins, 2002).

Özellikle 2000'li yıllardan itibaren mobil araçlar hızlı bir şekilde gelişim göstermiştir. Bunun sonucunda yeni nesil akıllı telefonlar ve bilgisayarlar mevcut telefon ve bilgisayar özelliklerinin yanı sıra fotoğraf makinesi, ses ve video kaydedici, medya oynatıcı gibi özelliklere de sahip olmuştur. Aynı zamanda bu mobil araçların özellikleri zenginleştikçe boyutları küçülmeye başlamış ve böylece kolay taşınabilirlik özelliğine de sahip olmuştur (Bozkurt, 2015). Bu farklı fonksiyonları ile beraber mobil araçlar zamanla günlük hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Bu durumda her geçen gün fonksiyonu artan mobil araçların öğrenme ortamlarında da kullanılması kaçınılmaz bir hale gelmiş ve öğrenme sistemine m-öğrenme olarak dahil olmuştur. Geçmişte yapılan bir araştırmada özellikle 2013 yılsonu itibariyle tüm dünyadaki mobil araç sayısının kişi sayısını geçeceği belirtilmiştir (CISCO, 2013). Bu doğrultuda mobil öğrenmenin de öğrenme faaliyetleri içerisinde öneminin artacağı söylenebilir.

Neden mobil öğrenme sorusunun yanıtına baktığımızda karşımıza şu cevaplar çıkmaktadır; yeni nesil öğrenenlerin, durağanlıktan ziyade sürekli dinamik

bir yapıda ve hareket halinde olmaları öğrenme araçlarının da mekandan ve zamandan bağımsız ve sınırsız olması durumu m-öğrenme ile karşılanmaktadır (Ally, 2007). Bunun yanı sıra günümüz öğrenen profili incelendiğinde teknoloji ile içselleşmiş bir nesil olduğu görülmekte ve bu nesil için teknoloji bir vazgeçilmez öge olduğundan öğrenme yaklaşımı olarak da m-öğrenme gibi teknolojik araçlarla sunulabilen öğrenme modellerine yatkın oldukları görülmektedir (Bozkurt, 2013). Ayrıca yeni nesil öğrenenler için yapabilmenin bilmekten daha önemli olduğu da düşünülmektedir (Oblinger, 2003).

Bunların yanı sıra mobil öğrenmenin eğitim öğretim faaliyetleri açısından üstünlükleri Bozkurt (2015), tarafından şu şekilde sıralanmıştır:

- Kesintisiz öğrenmeye imkan sunması
- Zaman ve mekandan bağımsız öğrenmeyi sağlaması
- Değerlendirmelerin ve geri bildirimlerin anlık olarak sunulabilmesi
- Bireyselleştirilmiş öğrenme ortamı oluşturması
- Sınıf içi ve sınıf dışı etkinlikler için aktif uygulamaların oluşturulabilmesi
- Yolculuk, sırada bekleme gibi verimsiz zamanların aktif olarak kullanımına olanak sunması
- Mobil araçların kolay taşınabilir nitelikte olması
- İletişimin ve paylaşımların anlık olarak sağlanabilmesi
- Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenenler için onlara özgü nitelikte hazırlanabilmesi
- Eğitimde fırsat eşitliğini artırması

Mobil araç sayısında görülen artış ve tüm dünyada Mobil öğrenmeyle ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde genellikle olumlu sonuçlar gözlemlendiği belirtilmiştir. Akademik başarıda artış sağladığını belirten araştırmaların (Song 2014 ve Lin 2014) yanı sıra sosyal bilgi inşasına katkı sağladığını belirten çalışmalar da (Lan ve diğerleri, 2012) yapılmıştır. Uygulayıcı ve öğrenen görüşlerine göre yapılan bir başka çalışmada ise mobil öğrenmenin öğrenen merkezli olduğu ve öğretim faaliyetlerini desteklediği belirtilmiştir (Kamarainen ve diğerleri, 2013).

2.4. İlgili Araştırmalar

2.4.1. Türkiye’de yapılan araştırmalar

Mobil uygulama alanında Türkiye’de yapılan çalışmalar incelendiğinde uygulamayı geliştirici proje tasarılarının olduğu, mobil uygulama analiz çalışmalarına yer verildiği ve uygulamaya ait örneklerin açıklandığı çalışmalar olduğu görülmektedir. Bu kapsamda incelediğimizde; Anadolu Üniversitesi’nde kayıtlı öğrencilere yönelik yapılan bir anket çalışması 20.000’in üzerinde öğrenciye uygulanmış ve bu anket sonuçlarına göre, öğrencilerin internet erişimlerinin cep telefonu, diz üstü bilgisayar ve masa üstü bilgisayar sıralaması şeklinde olduğu açıklanmıştır. Aynı anket kapsamında elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin büyük bölümünün gün içinde ortalama 2-3 saat internette zaman harcadıkları ve bunu aktif oyun oynama, müzik dinleme ve sosyal medya platformlarında gezinme şeklinde kullandıkları, eğitim faaliyetleri için cep telefonunu sıklıkla kullanmadıkları sonucuna varılmıştır (Özdamar-Keskin, Özata, Banar ve Royle, 2015).

Yapılan başka bir analiz çalışmasında ise Türkiye’deki akademisyenlerin mobil teknoloji kullanım durumları incelenmiş, bunun için 478 akademisyene anket uygulanmış ve anket sonuçlarından elde edilen verilere göre yalnızca 1 akademisyenin cep telefonu kullanmadığı, diğerlerininse ancak %35’inin mobil internet kullandığı ortaya çıkmıştır (Özdamar Keskin, 2015).

Yaman, Dönmez, Avcı ve Yurdakul (2016) tarafından yapılan benzer bir mobil uygulama çalışması işitme engelli öğrencilerin okuma yazma öğrenimi üzerinde kullanılmış ve uygulama sonucunda işitme engelli öğrencilerin mobil uygulama sayesinde ilgi ve motivasyonlarının arttığı bu durumun da okuma yazma sürecine olumlu katkı sağladığı belirtilmiştir.

Demirer ve Erbaş (2015), mobil uygulamalarda artırılmış gerçeklik faaliyetini eğitim açısından incelemiş oldukları bir çalışma yapmış ve bu çalışma sonucunda öğrencilerin teknolojiye ve derse olan ilgilerinde artış gözlemlediklerini belirtmişlerdir. Türkiye’de ve dünyada mobil artırılmış gerçeklik uygulamalarının incelendiği bu araştırmada, bu tarz uygulamaların kullanıcılara iki ve üç boyutlu

görsel destek sunduğu, etkileşim sağladığı ve böylece eğitimde kullanılmasının faydalı olacağı sonucuna varılmıştır.

Çelik ve Kahyaoğlu (2007), öğretmenlerin teknolojik uygulamaları kullanımlarını araştırdıkları bir çalışmada 317 öğretmen adayına teknoloji tutum ölçeği uygulamışlardır. Kümeleme yönteminin kullanıldığı bu çalışmada öğretmen adaylarının görüşleri olumlu ve olumsuz tutumlar şeklinde iki kümeye ayrılmıştır. Uygulama sonucunda öğretmen adaylarının bir kısmı teknolojik uygulamalar konusunda tutum ölçeğine verdikleri cevaplar doğrultusunda yeterli ve istekli olduğunu belirtilirken bazı öğretmen adaylarının ise yine tutum ölçeğine verilen cevaplar doğrultusunda bu tarz uygulamalar konusunda yeterli donanıma ve isteğe sahip olmadıkları belirtilmiştir.

Güven ve Sülün (2012), ise bilgisayar destekli uygulamaların fen ve teknoloji dersinde öğrencilerin tutum ve başarıları üzerindeki etkisini incelemiş oldukları bir çalışmada teknoloji ile iç içe olan uygulamaların öğrencilerde konuyu kavramaları açısından olumlu etki yarattığını, soyut kavramları somutlaştırmada etkili olduğunu açıklamışlardır. Yapmış oldukları çalışma kapsamında 8.sınıf öğrencileri ile belirlenen ünite dahilinde deney grubu ile konuları bilgisayar destekli uygulamalar ile işlerken, kontrol grubunda bu tarz teknoloji içerikli uygulamalara yer verilmemiştir. Akademik başarı anlamında deney grubu öğrencilerinde anlamlı bir farklılaşma olduğu belirtilirken derse karşı tutum konusunun da incelendiği bu çalışmada tutum üzerinde anlamlı bir farkın ortaya çıkmadığı belirtilmiştir.

Yapılan çalışmalar mobil uygulama ve teknoloji destekli uygulamalar kapsamında incelendiğinde bu uygulamaların öğrenciler üzerinde birçok olumlu etki sağladığı söylenebilir. Derse aktif katılım, başarı, tutum, kavram öğrenimi, görsel hafıza gibi birçok farklı alanda mobil uygulama ve benzeri teknoloji destekli uygulamaların öğrenciler üzerinde daha fazla etki yarattığı gözlemlenmiştir.

2.4.2. Dünyada Yapılan Araştırmalar

Mobil uygulama alanının eğitimdeki önemine dair yapılan uluslararası araştırmalar incelendiğinde bu uygulamaların hem eğitim amaçlı hem de

geliştirilebilir projeler olarak karşımıza çıktığı görülmektedir. Kişisel elektronik cihazların kullanımıyla gerçekleşen mobil öğrenme üzerine analiz çalışması yapan Bowen ve Mathew (2012), Purdue Üniversitesinde 1500'ü aşkın öğrenciye uyguladıkları anket sonucuna göre öğrencilerin %48'inin sürekli uygulama indirdiği ve bu uygulamalar içinde sıralamanın oyun, müzik, eğitim gibi sıralandığı sonucu ortaya çıkmıştır. Eğitim uygulamalarının indirilme oranının ilk sıralarda yer alması mobil uygulamaların eğitim alanında kullanılabilirliğine dair önemli bir veri oluşturmaktadır. Bu analizin yanı sıra gerçekleştirilen projeler incelendiğinde; Avrupa Komisyonu tarafından yürütülen projelerden biri MOBIlearn projesidir (Sönmez, 2010). Avrupa Birliğinin desteklediği bu proje dünya çapında uygulanan bir proje olup, amacı eğitim konularındaki mobil uygulamalarının araştırılması, geliştirilmesi ve bu alandaki yeniliklerin takip edilmesidir (Mobilearn, 2010). Bir diğer proje örneği olarak Uniwapp projesi de söylenebilir. Bu projede WAP teknolojisinin yüksek öğrenimdeki işlevliliği test edilmektedir. Bunların yanı sıra İndiana Üniversitesi tarafından yapılan LillyPad adlı bir başka projede ise mobil işbirlikçi öğrenme ortamlarının etkisi incelenmiştir (Kurtz, 2009).

Mobil cihazların kullanımı ile ilgili başka bir çalışma ise Cheung ve Hew (2009), tarafından yapılmıştır. Bu çalışma kapsamında mobil cihazların kullanıcılara sağladığı katkılara yer verilmiş ve mobil cihazların eğitim içeriğiyle birleştiğinde öğrenmeyi arttırmaya yardımcı olabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Mobil cihazların etkileşime imkan sağladığı, zaman sınırını ortadan kaldırdığı ve günümüz insanının hayat yapısına uygun olduğu araştırma sonucunda ulaşılan sonuçlardandır.

Teknolojik araçların kullanımı ile ilgili bir başka çalışma Takacs, Swart ve Bus (2014), tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada teknolojik araçların okuma yazma öğrenimine etkisi incelenmiş ve çalışma sonucunda çoklu ortam okuma kitaplarının klasik okuma kitaplarına göre okuma yazma öğreniminde etkisinin daha yüksek seviyede olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu çalışma kapsamında ilkökul seviyesindeki okuma çağındaki öğrencilere okuma yazma öğreniminin teknolojik uygulamalarla desteklenmesi sonucunda hareketli çoklu ortam görselleri, e kitapların kullanımı gibi etkinliklerin okuma yazma öğrenimine olumlu katkı yaptığı belirtilmiştir.

Wilder (2006) 4.sınıf öğrencileri ile bir araştırma yapmış ve bu araştırma kapsamında fen ve teknoloji dersinin bir konusu olan temel elektrik kavramları üzerine teknolojiye dayalı bir uygulama gerçekleştirmiştir. Uygulama kapsamında elektriğe giriş konulu bir içerik hazırlanarak bilgisayar destekli bu içeriğin öğrencilerin kavramları anlamlandırma seviyeleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Ve araştırma sonucu olarak kullanılan teknolojik içerikli uygulamanın elektrik konusundaki temel kavramları öğretmede etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Hannafin, Little ve Burruss (2001), matematik dersinde kullanılan teknolojik uygulamaların öğrencilerin derse karşı tutumlarını ve matematik becerilerine etkisini inceledikleri bir çalışma yapmışlardır. Araştırma sonucunda teknoloji içerikli uygulama ve faaliyetlerin öğrencilere birçok açıdan olumlu katkı sunduğu sonucuna varmışlar ve bunlar arasında motivasyon artışının, matematiksel kavramları ilişkilendirme becerisinin ve derse aktif katılımın önemli oranda artış sağladığını belirtmişlerdir.

London (2005), 5. Sınıf öğrencileriyle coğrafya dersi kapsamında bir çalışma yapmış ve çalışmasında öğrencilerin gezegenler konusundaki bilgilerini bilgisayar destekli ve teknoloji içerikli uygulamalarla arttırılabileceğini öğrenmeye çalışmıştır. Çalışma sonucunda ise teknolojik içerik ve uygulamalarla öğrencilerin konuyu daha iyi kavradıkları, bilgilerinin daha kalıcı hale geldiği ve bunun da öğrenci başarısını olumlu etkilediği sonucuna varmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre gerek mobil öğrenme gerekse daha geniş kapsamlı teknoloji destekli öğrenme uygulamalarının öğrencilerde başarıya ve ders motivasyonuna olumlu katkı sağladığı anlaşılmaktadır. Bununla beraber öğrencilerin kavramlar arası ilişkilendirme, derse aktif katılım ve konuyu içselleştirme becerisine de olumlu yönde katkı sağladığı ortaya çıkmaktadır.

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi konusunda bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Yarı deneysel desen özellikle eğitim alanında yapılan çalışmalarda en çok tercih edilen yöntemlerden biridir, çünkü bu yöntem bütün değişkenleri kontrol altına almanın mümkün olmadığı durumlarda kullanılmaktadır(Balcı, 2001 ve Büyüköztürk, 2007). Bu çalışmada kontrol ve deney grupları uygulayıcı tarafından çalışmanın yaş grubuna uygunluğu dikkate alınarak belirlenmiş bununla beraber, akademik başarı, derse karşı tutum, teknolojiyi kullanma becerileri vb. alanlarda herhangi bir eşitlik aranmamıştır. Araştırma üzerinde etkisi incelenen bağımsız değişken uzaktan eğitim sürecinde mobil alıştırma uygulaması ile desteklenen sosyal bilgiler dersidir. Kontrol ve deney gruplarında dersler uzaktan eğitim yoluyla araştırmacı tarafından yürütülmüştür. Çünkü bu araştırmacı uygulamayı gerçekleştirdiği ortaokulda sosyal bilgiler öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

Araştırmada kullanılan deneysel desenin gösterimi Tablo 1’de özetlenmiştir.

Tablo 1. Deneysel desen

Grupları	Ön test	Deneysel Manipülasyon	Son test
Deney Grubu	<ul style="list-style-type: none"> • Akademik Başarı Testi • Sosyal bilgiler tutum ölçeği 	Mobil alıştırma uygulaması ile pekiştirilen sosyal bilgiler dersi	<ul style="list-style-type: none"> • Akademik Başarı Testi • Sosyal bilgiler tutum ölçeği
Kontrol Grubu	<ul style="list-style-type: none"> • Kendi kendine öğrenme ölçeği 	Mobil uygulama dışında pekiştirme yöntemleri	<ul style="list-style-type: none"> • Kendi kendine öğrenme ölçeği

3.2. Çalışma Grubu

Araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılı içerisinde Ankara ilinin Kahramankazan ilçesindeki bir ortaokulda bulunan 6.sınıf öğrencileriyle yapılmıştır. Seçilen iki farklı şube öğrencileri deney ve kontrol gruplarını oluşturmuştur. Araştırma için seçilen deney grubunda 13 kız 12 erkek olmak üzere toplam 25 öğrenci, kontrol grubunda ise 11 erkek 12 kız olmak üzere toplam 23 öğrenci bulunmaktadır. Araştırma için okulda mevcut şubeler kullanılmış, grupların denkleştirilmesi ile ilgili bir işlem yapılmamıştır. Şubeler içerisinde seçilen deney ve kontrol grupları da uygulayıcı tarafından sınıf seviyeleri dışında herhangi bir benzerlik aranmadan belirlenmiştir. Çalışma grubuna ait sınıf ve cinsiyet dağılımı Tablo 2’de belirtilmiştir.

Tablo 2. Çalışma grubunun cinsiyete ve şubelere göre dağılımı

Sınıf	Kız	Erkek	Toplam
Deney	13	12	25
Kontrol	12	11	23

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırma verileri sosyal bilgiler dersine dönük tutum ölçeği, akademik başarı testi ve teknoloji ile beraber kendi kendine öğrenme ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Ölçme araçlarına ilişkin detaylar aşağıda belirtilmiştir:

3.3.1. Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeği

Öğrencilerin sosyal bilgiler dersine dönük tutumlarını belirlemek amacıyla, Gömleksiz ve Kan (2013) tarafından geliştirilen sosyal bilgiler tutum ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçekte 29 madde ve 5 faktör bulunmaktadır. Faktör-madde dağılımı şu şekildedir; 'Sevme' faktörü 10 madde, 'Fayda' faktörü 6 madde, 'İlgi' faktörü 5 madde, 'İstek' faktörü 4 madde ve 'Güven' faktörü 4 maddeden oluşmaktadır. Faktörlerin iç tutarlılık katsayıları; sevme ($\alpha=.87$), yarar ($\alpha=.88$), ilgi ($\alpha=.77$), istek ($\alpha=.76$) ve güven ($\alpha=.74$) olarak belirlenmiştir. Kullanılan ölçekteki maddeler 5'li likert tipinde olup "tamamen katılıyorum=5", "katılıyorum=4", "kısmen katılıyorum=3", "katılmıyorum=2", "hiç katılmıyorum=1" şeklinde puanlandırılmıştır. Tekindal (2009), duyuşsal özelliklerin ölçülmesinde likert tipi kullanılarak hazırlanan ölçeklerin geçerlik ve güvenilirliğe katkı sağladığını belirtmiştir. Ölçekte kullanılan 29 maddenin 14'ü olumlu, 15'i olumsuz tutumlara karşılık gelmektedir. Ölçekte Cronbach Alpha katsayısı 0.61 olarak belirlenmiştir. Kullanılan ölçekteki maddelerin faktör yükleri 48-78 aralığında olup, ölçeğin toplam varyans yüzdesi 55.95 olarak hesaplanmıştır. Sosyal bilimlerle ilgili yapılan incelemelerde toplam varyans değerinin yüzde 40 ile yüzde 60 arasında olmasının yeterli kabul edildiği belirtilmektedir (Tavşancıl, 2002). Ölçeğin Guttman Split Half katsayısı 0.71; eşit uzunluklu ve eşit uzunluklu olmayan Spearman Brown değerleri ise 0.71 olarak belirlenmiştir.

3.3.2. Akademik Başarı Testi

Araştırmada kullanılan mobil alıştırma uygulamasının, öğrencilerin sosyal bilgiler dersindeki akademik başarılarına etkisi de belirlenmek istenmiştir. Bu amaçla 'Biz ve Değerlerimiz' ünitesi kapsamında araştırmacı tarafından konu kazanımlarına uygun 30 sorudan oluşan bir taslak ölçek formu oluşturulmuştur. Elde edilen ölçek formu iki alan uzmanına inceletilerek kapsam geçerliliği ve maddelerin uygunluğuna dönük değerlendirmeleri alınmıştır. Bu doğrultuda gerekli düzeltmeler yapılarak taslak ölçek formuna son şekli verilmiştir. Hazırlanan taslak ölçek formu 77, 7.sınıf öğrencisine uygulanarak pilot çalışma yapılmıştır. Pilot çalışma sonucunda ayırt edicilik indeksi 0,30'un altında olan maddeler (2,14, 15, 16, 21, 22, 26, 27, 29, 30) testten çıkarılmıştır. Atılgan'a (2011), göre ayırt edicilik indeksi 0,30 ve üzeri olan maddeler düzeltme yapılmaksızın ya da küçük düzeltmelerle teste alınabilir. Yapılan pilot çalışma sonunda testin Kr-20 değeri 0.80 olarak, ortalama güçlük indeksi 0.59 olarak belirlenmiş ve soruların ayırt edicilik değerleri Tablo 3'te özetlenmiştir.

Tablo 3. Sosyal bilgiler dersine yönelik başarı testinin maddelerinin ayırt edicilik indeksi

Madde No	Ayırt Edicilik	Madde No	Ayırt Edicilik
M1	0,30	M11	0,41
M2	0,41	M12	0,37
M3	0,37	M13	0,48
M4	0,37	M14	0,37
M5	0,52	M15	0,44
M6	0,37	M16	0,48
M7	0,44	M17	0,37
M8	0,52	M18	0,44
M9	0,37	M19	0,44
M10	0,48	M20	0,33

Buna göre ölçeğin, öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinde Biz ve Değerlerimiz ünitesine ilişkin akademik başarılarını geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebileceği söylenebilir.

3.3.3. Teknoloji ile Kendi Kendine Öğrenme Ölçeği

Öğrencilerin teknoloji ile beraber kendi kendine öğrenme becerilerini belirlemek amacıyla orijinali Teo ve diğ. (2010) tarafından hazırlanan bu ölçek Demir ve Yurdugül (2013), tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. ‘Çocuklar için teknolojiyle kendi kendine öğrenme ölçeği’ şeklinde karşılık bulan bu ölçek dilsel eşitliğinin oluşturulması ve kapsam geçerliliğinin sağlanması amacıyla alanlarında uzman farklı yetkililere gösterilmiş, yapılan dönütler sonucunda gerekli düzenlemeler yapılarak son halini almıştır. 6 maddeden oluşan bu testte öz yönetim ve niyetli öğrenme adıyla iki faktör bulunmaktadır. Kullanılan ölçekteki maddeler 5’li likert tipinde olup “kesinlikle katılıyorum=5”, “katılıyorum=4”, “fikrim yok=3”, “katılmıyorum=2”, “kesinlikle katılmıyorum=1” şeklinde puanlandırılmıştır. Faktör analizi incelendiğinde KMO sonucunun .794 ve Bartlett testi sonucunun .000 ($\chi^2=1098.350$) olarak bulunmuş olması ölçeğin uygun olduğunu göstermektedir. AFA (Açıklayıcı faktör analizi) sonucuna göre ölçeğin toplam varyansın %59,316’sını açıkladığı da tespit edilmiştir. Kullanılan ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı toplamda .729 olarak hesaplanmıştır. Mevcut faktörler, öz yönetim ve niyetli öğrenme faktörlerinin güvenilirlik katsayıları ise sırasıyla .528 ve .729 olarak hesaplanmıştır. Sonuç olarak çocukların teknolojiyle kendi kendine öğrenme ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik açısından yeterli olduğu belirtilmiştir.

3.4. Deneysel İşlemler

Bu çalışmada bir deney grubu bir de kontrol grubu bulunmaktadır. Deneysel uygulamanın gerçekleştiği ‘Biz ve Değerlerimiz’ öğrenme alanına programda haftada 3 saat olmak üzere 6 hafta ayrılmıştır. Ön test ve son test uygulamaları bu 6 haftanın dışında tutulmuştur. Bu süreçte haftada 3 saat olan dersler uzaktan eğitim

yoluyla EBA canlı ders aracılığı ile deney ve kontrol gruplarında aynı yöntemler kullanılarak işlenmiştir. Uzaktan eğitimde yüz yüze eğitime göre yöntem çeşitliliği sınırlı olduğundan her iki grupta da konular slaytlar üzerinden işlenmiş, ders kitaplarındaki etkinlikler yapılmış ve öğrenciler EBA üzerinden ödevlendirilmişlerdir. Ders anlatımında EBA'daki ve konuyla bağlantısı bulunan sitelerdeki videolar da öğrencilere izletilmiş, etkinlikler de bu platformlar üzerinden yapılmıştır. Ünite kapsamındaki konu-kazanım dağılımı ve işlenişi şu şekildedir;

1.hafta:

Konu: Toplumdaki Rollerim

Kazanım: Rollerin zaman içindeki değişimini inceler

Belirtilen konu kapsamında EBA canlı ders üzerinden 3 ders saati hem deney grubunda hem de kontrol grubunda dersler uzaktan eğitim yoluyla işlenmiştir. Konu anlatımı için ders kitabındaki hazırlık sorusu cevaplandırılarak derse başlanmış, kitaptaki görseller ve ilgili metinler incelenmiş ve EBA platformundaki konu videoları öğrencilere izletilmiştir. İlk hafta konusuna ait konu testi EBA üzerinden ödev olarak verilmiştir.

2.hafta:

Konu: Bizi Biz Yapanlar

Kazanım: Sosyal, kültürel ve tarihi bağların toplumsal birlikteliğin oluşmasındaki rolünü analiz eder

İkinci hafta konusu EBA canlı ders üzerinden 3 ders saati deney ve kontrol gruplarında uzaktan eğitim yoluyla işlenmiştir. Öncelikle öğrencilerin konu kapsamındaki ön bilgilerini tespit etmek amacıyla soru cevap etkinliği yapılmış ardından ilgili konu kitaptaki görsellerin incelenmesi ve ilgili metinlerin öğrencilere okutulması ile devam etmiştir. Öğrenme süreci ve EBA platformundaki konu anlatım videolarının öğrencilere izletilmesiyle tamamlanmış, pekiştirme etkinliği EBA üzerinden ödev olarak verilmiştir.

3.hafta:

Konu: Kır Çiçekleri Gibiyiz Rengarenk

Kazanım: Toplumsal birlikteliğin oluşmasında sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı destekleyici faaliyetlere katılır

Üçüncü hafta konusu deney ve kontrol gruplarında EBA canlı ders platformu üzerinden uzaktan eğitim yoluyla 3 ders saati süresince işlenmiştir. İlgili konu işlenirken öncelikle öğrencilerle ders kitabı görselleri incelenmiş, kitaptaki ilgili metinler okunmuştur. Ardından konu ile ilgili EBA konu anlatım videoları öğrencilere izletilmiş ve konu kapsamında araştırma ödevi olarak sosyal yardımlaşmanın önemi konulu bir araştırma ödevi verilmiştir. Her iki grup öğrencileriyle bir ders saati araştırmalarını sunabilmeleri için olanak tanınmış, konu tarama testi EBA'dan gönderilmiştir.

4.hafta:

Konu: Bir Elin Nesi Var İki Elin Sesi Var

Kazanım: Toplumda uyum içerisinde yaşayabilmek için farklılıklara yönelik önyargıları sorgular

Dördüncü hafta konusu deney ve kontrol gruplarında EBA canlı ders aracılığı ile uzaktan eğitim yoluyla 3 ders saati olarak işlenmiştir. Bu konu kapsamında 2 ders saati konu anlatımı 1 ders saati konu pekiştirme etkinlikleri yapılmıştır. Konu anlatımı için ders kitaplarındaki görseller ve metinlerden yararlanılmıştır. Konu pekiştirme etkinliği olarak ebada bulunan 20 soruluk bir test öğrencilerle beraber çözülmüştür.

5.hafta:

Konu: Sivil Toplum Kuruluşları

Kazanım: Toplumsal dayanışmanın önemini bilir

Beşinci hafta konusu deney ve kontrol gruplarında EBA canlı ders aracılığı ile uzaktan eğitim yoluyla 3 ders saati süresince işlenmiştir. Konu anlatımı için

EBA'daki ilgili videolar izlenmiş ve daha önce ödev olarak verilen sivil toplum kuruluşlarının önemi konulu araştırma öğrenciler tarafından okunmuştur. Konu pekiştirme etkinliği EBA üzerinden öğrencilere ödev olarak verilmiştir.

6.hafta:

Konu: Hak, Özgürlük ve Sorumluluk

Kazanım: Bir soruna getirilen çözümlerin hak, sorumluluk ve özgürlükler temelinde olması gerektiğini savunur

Altıncı ve son hafta konusu hem deney hem kontrol grubunda uzaktan eğitim yolu ile EBA canlı ders aracılığıyla işlenmiştir. İlgili konu kapsamında 2 ders saati süresince öğrencilerle ders kitaplarındaki okuma parçaları incelenmiş ve ebada bulunan konu anlatım videoları izlenmiştir. Kalan 1 ders saatinde ise konu ile ilgili örnek cümleler yazmaları istenmiş ve öğrenciler bu ödevlerini ders süresince tamamlayıp okumuşlardır. Konuya ilişkin ödevlendirme EBA platformu üzerinden yapılmıştır.

6 hafta süren deneysel süreçte, deney ve kontrol grubu öğrencileri dersleri aynı şekilde işlemiş ve öğrenciler benzer şekillerde ödevlendirilmişlerdir. Bununla beraber deney grubu öğrencileri her hafta işlenen ders sürecinin ardından konuları mobil alıştırma uygulaması ile pekiştirme imkanı bulurken kontrol grubu öğrencileri bu uygulamayı kullanmamışlardır. Uygulama öncesi öğrencilere araştırmacı tarafından kullanıcı adları dağıtılmış, öğrenciler bu kullanıcı isimlerini kullanarak mobil uygulama sistemine giriş yapabilmişlerdir.

3.4.1. Deney Grubu

Deney grubunda ilk hafta 6.sınıf sosyal bilgiler dersine ait Biz ve Değerlerimiz ünitesinin ilk konusu olan 'Toplumdaki Rollerim' konusu seçilmiştir. Bu konunun kazanımı ise 'rollerin zaman içinde değişimini inceler' şeklinde ifade edilmektedir. Seçilen konu uzaktan eğitim yoluyla EBA canlı ders platformu üzerinden işlenmiş,

konuyla ilgili sunular ekrana yansıtılarak öğrencilerin dersi takip etmeleri sağlanmıştır. Aynı zamanda konu ders kitabındaki etkinliklerle de desteklenmiştir. Konu bitiminde, deney grubu öğrencilerinin konuyu pekiştirmek için mobil alıştırmaya uygulamasını kullanmaları sağlanmış ve bu konuya ait 2 etkinlik oluşturulmuştur. Etkinlikler şu şekildedir;

1.Doğru-Yanlış Etkinliği: 10 sorudan oluşan bu etkinlikte öğrencilerden, verilen ifadelerin doğru veya yanlış olarak seçim yapılarak işaretlenmesi istenmektedir.

2.Boşluk Doldurma: 10 sorudan oluşan bu etkinlikte öğrencilerden, verilen paragraftaki boşluklara doğru kelimelerin yazılması istenmektedir.

İkinci hafta deney grubu öğrencileri ile EBA canlı ders platformu üzerinden Bizi Biz Yapanlar konusu işlenmiştir. Ders kitabı ve ilgili videoların EBA'dan izlenmesi, soru cevap etkinliği yapılması şeklinde 3 ders saati konu incelenmiştir. Konu bitiminde deney grubu öğrencilerinin konuyu pekiştirmek için mobil alıştırmaya uygulamasını kullanmaları sağlanmış ve bu konuyla ilgili 2 etkinlik oluşturulmuştur. Etkinlikler şu şekildedir;

1.Eşleştirme Etkinliği: 10 sorudan oluşan bu etkinlikte öğrencilerden verilen cümleleri doğru kavramlarla eşleştirmeleri istenmektedir.

2.Sürükle-Birak Etkinliği: 10 kavramın bulunduğu bu etkinlikte öğrencilerden, doğru kavramı ilgili kutucuğa sürüklemesi istenmektedir.

Üçüncü hafta deney grubu öğrencileri ile Kır Çiçekleri Gibiyiz Rengarenk konusu EBA canlı ders aracılığı ile uzaktan eğitim yoluyla 3 ders saati işlenmiştir. Belirtilen konu ders kitabındaki görsellerin incelenmesi, EBA videolarının izlenmesi ile iki ders saatince işlenmiş, kalan bir ders saati için öğrencilere araştırma ödevi verilerek ödevlerini sunmaları sağlanmıştır. Deney grubu öğrencilerinin konu

bitiminde konuyu pekiştirmek için mobil alıştırmaya uygulamasını kullanmaları sağlanmış ve bu konuyla ilgili 2 etkinlik hazırlanmıştır. Etkinlikler şu şekildedir;

1.Seçim Yap/1 Etkinliği: Bu etkinlikte öğrencilerden verilen 10 ayrı ifadeyle ilgili doğru seçimler yapmaları istenmektedir.

2.Seçim Yap/2 Etkinliği: Bu etkinlikte öğrencilerden verilen atasözleriyle ilgili doğru seçimler yapmaları istenmektedir.

Dördüncü hafta deney grubu öğrencileri ile Bir Elin Nesi Var İki Elin Sesi Var konusu EBA canlı ders platformu üzerinden uzaktan eğitim yoluyla 3 ders saati işlenmiştir. Konu anlatımı için ders kitabındaki görsellerden ve ebadada bulunan konu videolarından iki ders saati yararlanılmış, kalan bir ders saati de öğrencilerle EBA üzerinden konu ile ilgili test çözülmüştür. Deney grubu öğrencilerinin konu bitiminde konuyu pekiştirmek için mobil alıştırmaya uygulamasını kullanmaları sağlanmış ve bu konuyla ilgili 2 etkinlik oluşturulmuştur. Etkinlikler şu şekildedir;

1. Doğru Yanlış Etkinliği: Bu etkinlikte öğrencilerden verilen ifadeleri doğru yanlış olarak tespit edip, belirledikleri kutucuğu işaretlemeleri istenmektedir.

2. Çoktan Seçmeli Soru Etkinliği: Bu etkinlikte öğrencilerden konuyla ilgili olarak hazırlanmış test sorularını çözmeleri istenmektedir.

Beşinci hafta deney grubu öğrencileri ile Sivil Toplum Kuruluşları konusu EBA canlı ders platformu üzerinden uzaktan eğitim yoluyla 3 ders saati işlenmiştir. Konu anlatımı için EBA'daki videolar kullanılmış ve öğrencilerin konuyla ilgili yapmış oldukları araştırma çalışmalarına yer verilmiştir. Deney grubu öğrencilerinin konu bitiminde konuyu pekiştirmek için mobil alıştırmaya uygulamasını kullanmaları sağlanmış ve bu konuyla ilgili 2 etkinlik oluşturulmuştur. Etkinlikler şu şekildedir;

1.Eşleştirme Etkinliği: Bu etkinlikte öğrencilerden sivil toplum kuruluşları ile ilgili verilen ifadeleri boşluklarla eşleştirmeleri istenmektedir.

2.Çoktan Seçmeli Soru Etkinliği: Bu etkinlikte öğrencilerden konuyla ilgili olarak hazırlanmış test sorularını çözmeleri istenmektedir.

Altıncı hafta deney grubu öğrencileri ile Hak, Özgürlük ve Sorumluluk konusu EBA canlı ders platformu üzerinden uzaktan eğitim yoluyla 3 ders saati işlenmiştir. Belirtilen konu anlatımı için ders kitabındaki metinler incelenmiş, ilgili videolar EBA'dan izlenmiş ve konuyla ilgili çalışma yapan öğrencilerin paylaşımlarına yer verilmiştir. Deney grubu öğrencilerinin konu bitiminde konuyu pekiştirmek için mobil alıştırmaya uygulamasını kullanmaları sağlanmış ve bu konuyla ilgili 2 etkinlik oluşturulmuştur. Etkinlikler şu şekildedir;

1.Sınıflandırma Etkinliği: Bu etkinlikte öğrencilerden verilen ifadeleri doğru kavramla sınıflandırmaları istenmektedir.

2.Çoktan Seçmeli Soru Etkinliği: Bu etkinlikte öğrencilerden konuyla ilgili olarak hazırlanmış test sorularını çözmeleri istenmektedir.

3.4.2. Kontrol Grubu

Kontrol grubunda ilk hafta Toplumdaki Rollerim konusu EBA canlı ders üzerinden 3 ders saati uzaktan eğitim yoluyla işlenmiştir. Konu anlatımı için ders kitabındaki hazırlık sorusu cevaplandırılmış, kitaptaki görseller ve ilgili metinler incelenmiş ve EBA platformundaki konu videoları öğrencilere izletilmiştir. İlk hafta konusuyla ilgili pekiştirme etkinliği EBA platformundan gönderilmiştir.

Kontrol grubunda ikinci hafta Bizi Biz Yapanlar konusu EBA canlı ders üzerinden 3 ders saati uzaktan eğitim yoluyla işlenmiştir. Dersin başlangıcında öğrencilerin konu kapsamındaki ön bilgilerini tespit etmek amacıyla soru cevap etkinliği yapılmış ardından ilgili konu kitaptaki görsellerin incelenmesi ve ilgili

metinlerin öğrencilere okutulması ile devam etmiştir. Öğrenme süreci ve EBA platformundaki konu anlatım videolarının öğrencilere izletilmesiyle tamamlanmış, kontrol grubuna pekiştirme etkinliği EBA üzerinden ödev olarak verilmiştir.

Kontrol grubunda üçüncü hafta Kır Çiçekleri Gibiyiz Rengarenk konusu EBA canlı ders platformu üzerinden uzaktan eğitim yoluyla 3 ders saati süresince işlenmiştir. Konu işlenirken ders kitabındaki metinler ve görsellerden yararlanılmış, konu ile ilgili EBA konu anlatım videoları öğrencilere izletilmiş ve konu kapsamında öğrencilere araştırma ödevi verilmiştir. Öğrenciler bir ders saati süresinde araştırmalarını sunmuş, konu tarama testi EBA'dan gönderilmiştir.

Kontrol grubunda dördüncü hafta Bir Elin Nesi Var İki Elin Sesi Var konusu EBA canlı ders aracılığı ile uzaktan eğitim yoluyla 3 ders saati olarak işlenmiştir. Bu konu kapsamında 2 ders saati konu anlatımı 1 ders saati konu pekiştirme etkinlikleri yapılmıştır. Konu anlatımı için ders kitaplarındaki görseller ve metinlerden yararlanılmıştır. Konu pekiştirme etkinliği olarak ebada bulunan 20 soruluk bir test öğrencilerle beraber çözülmüştür.

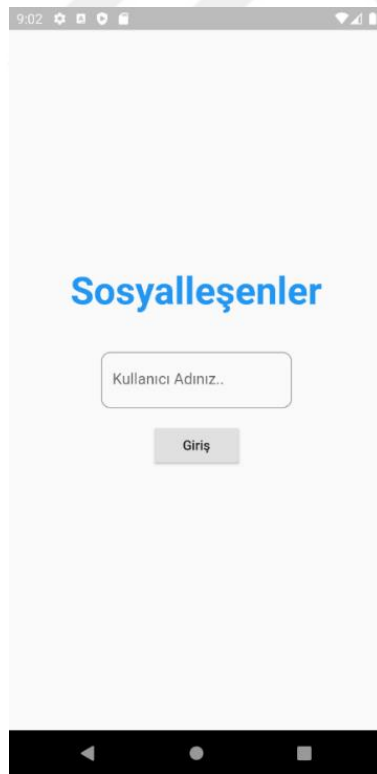
Kontrol grubunda beşinci hafta Sivil Toplum Kuruluşları konusu EBA canlı ders aracılığı ile uzaktan eğitim yoluyla 3 ders saati süresince işlenmiştir. Konu anlatımı için EBA'daki ilgili videolar izlenmiş ve daha önce ödev olarak verilen sivil toplum kuruluşlarının önemi konulu araştırma öğrenciler tarafından okunmuştur. Konu pekiştirme etkinliği EBA üzerinden öğrencilere ödev olarak verilmiştir.

Kontrol grubunda altıncı hafta Hak, Özgürlük ve Sorumluluk konusu uzaktan eğitim yolu ile EBA canlı ders aracılığıyla işlenmiştir. İlgili konu kapsamında 2 ders saati süresince öğrencilerle ders kitaplarındaki okuma parçaları incelenmiş ve ebada bulunan konu anlatım videoları izlenmiştir. Kalan 1 ders saatinde ise konu ile ilgili örnek cümleler yazmaları istenmiş ve öğrenciler bu ödevlerini ders süresince tamamlayıp okumuşlardır. Konuya ilişkin ödevlendirme EBA platformu üzerinden yapılmıştır.

3.5. Öğrenme Ortamı

Sosyal bilgiler dersi ünite ve konularının uzaktan eğitim sürecinde tekrar ve pekiştirilmesini sağlamak amacıyla 'Sosyalleşenler' adlı bir mobil bir uygulama aracı hazırlanmıştır. 6.sınıflar için hazırlanan bu uygulama "Biz ve Değerlerimiz" ünitesini kapsamaktadır. Bu ünite alt başlık altındaki konulara ilişkin alıştırmalar ve pekiştirme etkinlikleri bulunmaktadır.

Uygulama "dart" programlama dili ve "flutter" framework kullanılarak geliştirilmiştir. Uygulama backendinde "Google Firebase" içerisinde bulunan "cloud firestore" veri tabanı kullanılmıştır. Böylece öğrencilerin etkinliklere girişi ve puanları online olarak takip edilebilir olarak tasarlanmıştır. Uygulama yazımında "VS Code" editörü kullanılmış ve uygulama android için apk olarak çıktı alınmıştır. Öğrenciler uygulamaya önceden kendilerine özel hazırlanan kullanıcı adlarıyla giriş yapabilmektedirler.

Şekil 3. Uygulama giriş ekranı

Uygulama başlatıldığında görünecek ilk ekran Şekil 3'teki uygulama giriş ekranıdır. Bu ekrandaki alana öğrencilerin, öğretmenleri tarafından oluşturularak kendilerine ulaştırılan kullanıcı adlarını girmeleri gerekmektedir. Öğrencilerin yaş düzeylerinin küçük olmasından dolayı girişin daha hızlı olması için şifre alanı konulmamıştır. Öğrencinin girdiği kullanıcı adı veri tabanından kontrol edilir ve uygulamaya giriş yapması sağlanır. Bu ekranın tasarımı için kullanılan örnek kodlar şöyledir:

```
import 'dart:async';
import 'package:flutter/material.dart';
import 'package:cloud_firestore/cloud_firestore.dart';
import 'package:sosyallesiyorum/home_page.dart';
class StartPage extends StatefulWidget {
  @override
  _StartPageState createState() => _StartPageState();
}
String userName;
class _StartPageState extends State<StartPage> {
  var userNameCont = TextEditingController();
  List<String> ogrList = [];
  FirebaseFirestore firestore = FirebaseFirestore.instance;

  @override
  Widget build(BuildContext context) {
    return Scaffold(
      body: Container(
        child: Center(
          child: Column(
            mainAxisAlignment: MainAxisAlignment.center,    crossAxisAlignment: Cro
            ssAxisAlignment.center,
            children: [
              Text("Sosyalleşenler", style: TextStyle(fontSize: 40, fontWeight: FontWeigh
              t.bold,color: Colors.blue),),
              SizedBox(
                height:40,),
            ],
          ),
        ),
      ),
    );
  }
}
```



```

    SizedBox(
      width: 200,
      child: TextField(
        controller: userNameCont,
        decoration: InputDecoration(
          border: OutlineInputBorder(
            borderSide: BorderSide(
              color: Colors.blueAccent,
            ),
            borderRadius: BorderRadius.circular(10.0),
          ),
          hintText: "Kullanıcı Adınız..",
        )),
    ),
    SizedBox(
      height: 15,
    ),
    RaisedButton(child: Text("Giriş"), onPressed: firebaseControl)
  ], ), ), ); }

Future firebaseControl() async {
  QuerySnapshot querySnapshot = await firestore.collection("users").get();
  for (int i = 0; i < querySnapshot.docs.length; i++) {
    var a = querySnapshot.docs[i]["user_name"];
    print(a);
    ogrList.add(a);
  }
  print(ogrList.toString());

  if (ogrList.contains(userNameCont.text)) {
    Navigator.push(
      context,
      MaterialPageRoute(builder: (context) => HomePage()),
    );
    userName = userNameCont.text;
  }
}

```


Uygulamada Biz ve Değerlerimiz ünitesindeki altı ayrı konuya yer verilmiştir. 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi eğitim programında olduğu gibi bu ünite için 6 haftalık süre ayrılmış ve her hafta uzaktan eğitim canlı derslerinde ünitedeki konular anlatıldıktan sonra deney grubundaki öğrencilerden uygulamada o haftanın konusuyla ilgili alıştırmaları yapmalarını istenmiştir. Öğrenciler, etkinlik yapacakları konuları Şekil 4'te görülmekte olan Ana Etkinlik Ekranından seçebilmektedir.

Şekil 5. Ana etkinlik ekranı

Şekil 6. Etkinlik seçim ekranı

Kullanıcı girişi yaptıktan sonra öğrencilerin karşısına çıkan bir ekrandır. Bu kısımda öğrenciler etkinliklerin bulunduğu haftaları seçerek etkinliklere ulaşım sağlayabilmektedirler. Puanlarım kısmına tıklayarak o sayfaya yönlendirme yapılmaktadır. Her konuya ilişkin uygulamada birden fazla etkinlik bulunmaktadır. Öğrenciler her hafta için hangi etkinliği yapmak isterlerse, ilgili haftayı seçtikten sonra Şekil 5'teki gibi Etkinlik Seçim Ekranı görüntülenmektedir. Bu ekran yardımıyla kullanıcılar buldukları haftada kendilerine sunulan etkinliklere ulaşabilmektedirler. Bu sayfa benzer şekilde tüm haftalar için tasarlanmıştır.

3.5.1. Birinci Hafta:

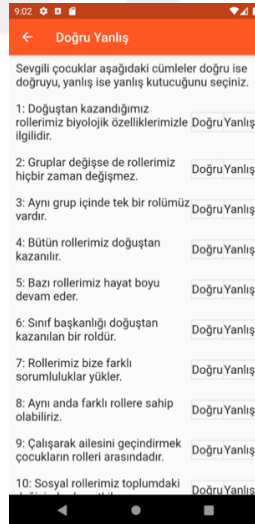
Konu: Toplumdaki Rollerim

Kazanım: Sosyal rollerin zaman içindeki değişimini inceler

Etkinlikler: 1-Doğru-Yanlış; 10 soruluk doğru yanlış etkinliği bulunmaktadır

2-Boşluk Doldurma; 10 soruluk boşluk doldurma etkinliği bulunmaktadır

Deneysel sürecin ilk haftasında deney ve kontrol gruplarında Toplumdaki Rollerim konusu işlenmiştir. Bu doğrultuda deney grubuna Sosyalleşenler uygulaması içerisinde ilk etkinlik doğru yanlış etkinliği olarak tasarlanmıştır. Bu etkinlikte yer alan sorular, kazanımlar göz önünde bulundurularak öğrencilerin özellikle hatırlamakta güçlük çekebilecekleri bilgileri içermektedir. Etkinlikte yer alması planlanan sorular alan uzmanı tarafından incelendikten sonra son şekli verilip uygulamaya eklenmiştir. Şekil 6'da bu etkinliğe ilişkin ekran görüntüsü yer almaktadır.

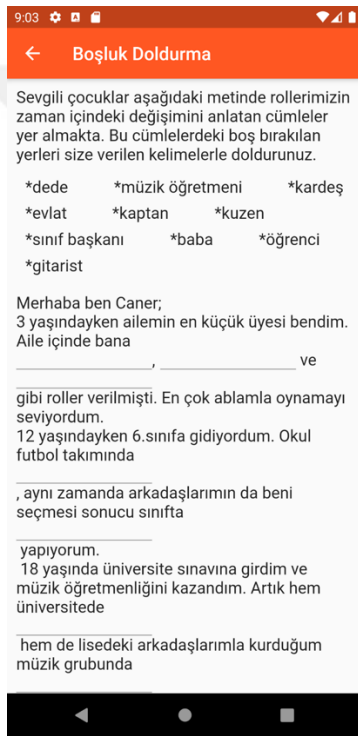

Şekil 7. 1.hafta toplumdaki rollerim konusu doğru yanlış etkinliği

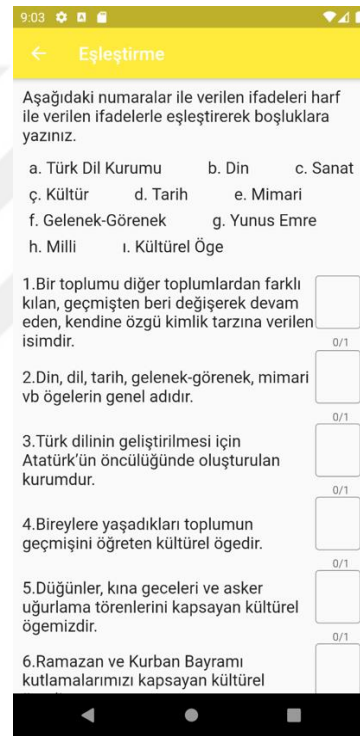
Doğru-Yanlış Etkinliği: Bu etkinlikte öğrencilerden okudukları açıklamalara göre doğru ya da yanlış seçeneğini seçmeleri beklenmektedir. Bu etkinlik tasarlanırken tekli seçim yapılabilen alanlar (filed) kullanılmıştır. Öğrencilerin etkinliğe verdiği cevaplar

doğru cevaplarla karşılaştırıp puanlandırılmakta ve veri tabanına kaydedilmektedir. Öğrenciler etkinliğe istedikleri kadar tekrar edebilmektedirler.

Boşluk Doldurma Etkinliği: 1.hafta Toplumdaki Rollerim konusunda ilişkin ikinci etkinlik ise boşluk doldurma etkinliğidir. Öğrencilerden verilen boşluklara uygun kelimeleri yazmaları beklenmektedir. Bu etkinlik tasarlanırken text input alanları (filed) kullanılmıştır. Öğrencilerin etkinliğe verdiği cevaplar doğru cevaplarla karşılaştırıp puanlandırılmaktadır. Bu etkinliğe ilişkin örnek ekran görüntüsü Şekil 7.1'de sunulmuştur.

Şekil 8. 1.hafta toplumdaki rollerim konusuna ilişkin boşluk doldurma etkinliği

Şekil 9. 2.hafta bizi biz yapanlar konusuna ilişkin eşleştirme etkinliği

3.5.2. İkinci Hafta:

Konu: Bizi Biz Yapanlar

Kazanım: Sosyal, kültürel ve tarihi bağların toplumsal birlikteliğin oluşmasındaki rolünü analiz eder

Etkinlikler: 1-Eşleştirme; 10 soruluk eşleştirme etkinliği bulunmaktadır

2-Sürükle-Bırak; 10 soruluk sürükle bırak etkinliği bulunmaktadır

Eşleştirme Etkinliği: 2.haftada öğrencilere sunulan eşleştirme etkinliğidir. Öğrencilerden verilen seçenekleri uygun cümlelerle eşleştirmeleri beklenmektedir. Öğrenciler uygun seçeneklerin önündeki harfleri ilgili boşluklara yazabilmektedirler. Öğrencilerin etkinliğe verdiği cevaplar doğru cevaplarla karşılaştırıp puanlandırılmaktadır. Puanlar veri tabanına kaydedilmektedir. Öğrenciler etkinliğe istedikleri kadar tekrar etmektedirler.

Sürükle Bırak Etkinliği: 2.haftada öğrencilere sunulan sürükle bırak etkinliğidir. Öğrencilerden verilen kelimeleri uygun bölüme sürükleyip bırakmaları beklenmektedir. Öğrencilerin etkinliğe verdiği cevaplar doğru cevaplarla karşılaştırıp puanlandırılmaktadır. Puanlar veri tabanına kaydedilmektedir. Öğrenciler etkinliğe istedikleri kadar tekrar etmektedirler. Bu etkinliğe ilişkin örnek ekran görüntüsü Şekil 8'de sunulmuştur.

3.5.3. Üçüncü Hafta:

Konu: Kır Çiçekleri Gibiyiz Rengarenk

Kazanım: Toplumsal birlikteliğin oluşmasında sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı destekleyici faaliyetlere katılır

Etkinlikler: 1-Seçim Yap; 10 soruluk seçim yap etkinliği bulunmaktadır

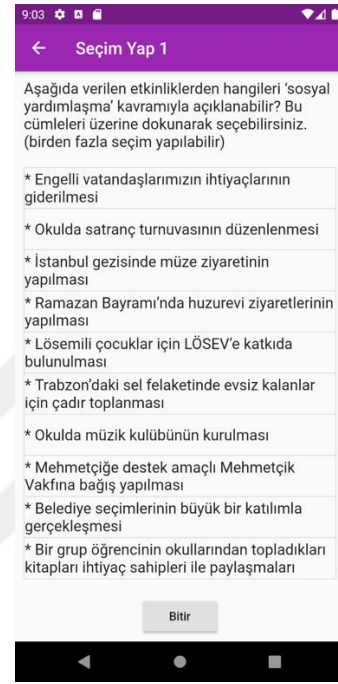
2-Seçim Yap; 5 soruluk seçim yap etkinliği bulunmaktadır

Seçim Yap 1-2 Etkinlikleri: 3.haftada öğrencilere sunulan seçim yap-1 etkinliğidir. Öğrencilerden okudukları açıklamalara göre seçimler yapmaları beklenmektedir. Bu etkinlik tasarlanırken çoklu seçim yapılabilen alanlar (filed) kullanılmıştır. Öğrencilerin etkinliğe verdiği cevaplar doğru cevaplarla karşılaştırıp puanlandırılmaktadır. Puanlar veri tabanına kaydedilmektedir. Öğrenciler etkinliğe istedikleri kadar tekrar etmektedirler. Bu etkinliğe ilişkin örnek ekran görüntüsü Şekil 8'de sunulmuştur. 3.haftada öğrencilere sunulan seçim yap-2 etkinliğidir.

Öğrencilerden okudukları açıklamalara göre seçimler yapmaları beklenmektedir. Bu etkinlik tasarlanırken çoklu seçim yapılabilen alanlar (filed) kullanılmıştır. Öğrencilerin etkinliğe verdiği cevaplar doğru cevaplarla karşılaştırıp puanlandırılmaktadır. Puanlar veri tabanına kaydedilmektedir. Öğrenciler etkinliğe istedikleri kadar tekrar etmektedirler.

Şekil 10. Sürükle – Bırak etkinliği

Şekil 11. Seçim yap etkinliği

3.5.4. Dördüncü Hafta:

Konu: Bir Elin Nesi Var İki Elin Sesi Var

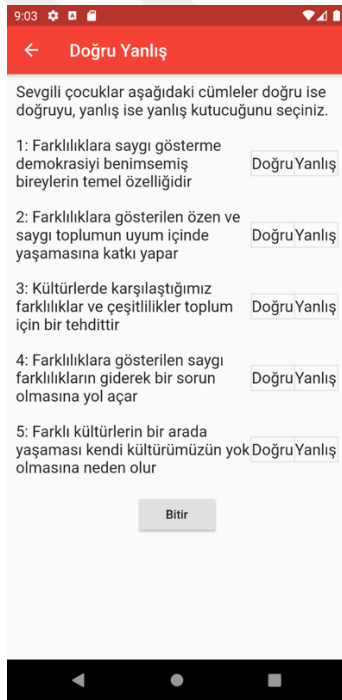
Kazanım: Toplumda uyum içerisinde yaşayabilmek için farklılıklara yönelik ön yargıları sorgular

Etkinlikler: 1-Doğru-Yanlış; 5 soruluk doğru yanlış etkinliği bulunmaktadır
2-Çoktan Seçmeli; 5 soruluk test etkinliği bulunmaktadır

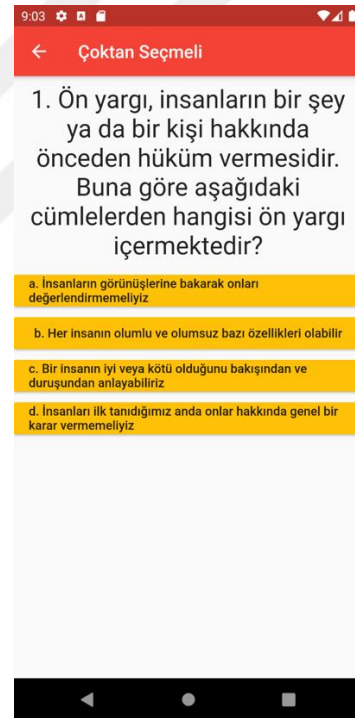
Doğru-Yanlış Etkinliği: 4.haftada öğrencilere sunulan doğru-yanlış etkinliğidir. Öğrencilerden okudukları açıklamalara göre doğru ya da yanlış seçeneğini seçmeleri beklenmektedir. Bu etkinlik tasarlanırken tekli seçim yapılabilen alanlar (filed) kullanılmıştır. Öğrencilerin etkinliğe verdiği cevaplar doğru cevaplarla karşılaştırıp

puanlandırılmaktadır. Puanlar veri tabanına kaydedilmektedir. Öğrenciler etkinliğe istedikleri kadar tekrar etmektedirler. Bu etkinliğe ilişkin örnek ekran görüntüsü Şekil 9'da sunulmuştur.

Çoktan Seçmeli Sorular: 4.haftada öğrencilere sunulan çoktan seçmeli etkinliktir. Öğrencilerden öğrencilere sorulara göre verilen cevaplardan doğru olanı seçmeleri beklenmektedir. Bu etkinlikte seçim yaptıktan sonra diğer soruya geçmektedir. Öğrencilerin etkinliğe verdiği cevaplar doğru cevaplarla karşılaştırıp puanlandırılmaktadır. Puanlar veri tabanına kaydedilmektedir. Öğrenciler etkinliğe istedikleri kadar tekrar etmektedirler. Bu etkinliğe ilişkin örnek ekran görüntüsü Şekil 11'de sunulmuştur.

Şekil 12. Doğru yanlış etkinliği

Şekil 13. Çoktan seçmeli etkinliği

3.5.5. Beşinci Hafta:

Konu: Sivil Toplum Kuruluşları

Kazanım: Toplumsal dayanışmanın önemini bilir

Etkinlikler: 1-Eşleştirme; 5 soruluk doğru yanlış etkinliği bulunmaktadır

2-Çoktan Seçmeli; 5 soruluk test etkinliği bulunmaktadır

Eşleştirme Etkinliği: 5.haftada öğrencilere sunulan eşleştirme etkinliğidir. Öğrencilerden verilen seçenekleri uygun cümlelerle eşleştirmeleri beklenmektedir. Öğrenciler uygun seçeneklerin önündeki harfleri ilgili boşluklara yazabilmektedirler. Öğrencilerin etkinliğe verdiği cevaplar doğru cevaplarla karşılaştırıp puanlandırılmaktadır. Puanlar veri tabanına kaydedilmektedir. Öğrenciler etkinliğe istedikleri kadar tekrar etmektedirler. Bu etkinliğe ilişkin örnek ekran görüntüsü Şekil 13'te sunulmuştur.

Çoktan Seçmeli Sorular: 5.haftada öğrencilere sunulan çoktan seçmeli etkinliğidir. Öğrencilerden öğrencilere sorulara göre verilen cevaplardan doğru olanı seçmeleri beklenmektedir. Bu etkinlikte seçim yaptıktan sonra diğer soruya geçmektedir. Öğrencilerin etkinliğe verdiği cevaplar doğru cevaplarla karşılaştırıp puanlandırılmaktadır. Puanlar veri tabanına kaydedilmektedir. Öğrenciler etkinliğe istedikleri kadar tekrar etmektedirler. Bu etkinliğe ilişkin örnek ekran görüntüsü Şekil 14'te sunulmuştur.

9:03

← Eşleştirme

Aşağıdaki numaralar ile verilen ifadeleri harf ile verilen ifadelerle eşleştirerek boşluklara yazınız.

a. AKUT b. LÖSEV c. TEV
ç. KIZILAY d. MEHMETÇİK VAKFI

1.Şehit ve gazi ailelerine destek veren vakıftır 0/1

2.Eğitim ile ilgili yardım sunan vakıftır 0/1

3.Doğal afetlerde arama kurtarma çalışmaları yapan vakıftır 0/1

4.Kan bağışi ve ihtiyaç sahiplerine yardım sunan vakıftır 0/1

5.Lösemili çocukların sağlık ve eğitim vakfıdır 0/1

Bitir

Şekil 14. Eşleştirme etkinliği

9:03

← Çoktan Seçmeli

1. Yardımlaşma ve dayanışma toplum içinde birlik ve beraberliğe katkı sağlar. Bu durum aşağıdaki davranışlardan hangisini geliştirir?

a. Rekabet etme

b. Cesur olma

c. Güç birliği oluşturma

d. Planlı olma

Şekil 15. Çoktan seçmeli etkinliği

3.5.6. Altıncı Hafta:

Konu: Hak, Özgürlük ve Sorumluluk

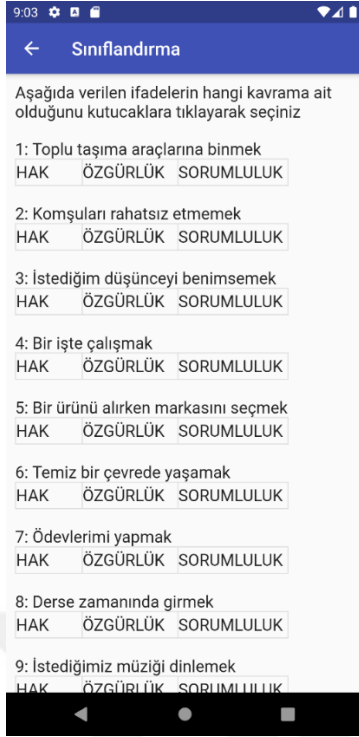
Kazanım: Bir soruna getirilen çözümlerin hak, sorumluluk ve özgürlükler temelinde olması gerektiğini savunur

Etkinlikler: 1-Sınıflandırma; 10 soruluk sınıflandırma etkinliği bulunmaktadır

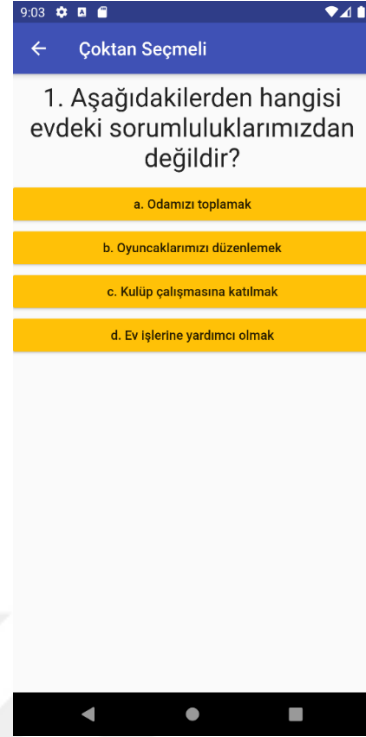
2-Çoktan Seçmeli; 5 soruluk test etkinliği bulunmaktadır

Sınıflandırma Etkinliği: 6.haftada öğrencilere sunulan sınıflandırma etkinliğidir. Öğrencilerden okudukları açıklamalara göre doğru seçeneği seçeneğini seçmeleri beklenmektedir. Bu etkinlik tasarlanırken tekli seçim yapılabilen alanlar (filed) kullanılmıştır. Öğrencilerin etkinliğe verdiği cevaplar doğru cevaplarla karşılaştırıp puanlandırılmaktadır. Puanlar veri tabanına kaydedilmektedir. Öğrenciler etkinliğe istedikleri kadar tekrar etmektedirler. Bu etkinliğe ilişkin örnek ekran görüntüsü Şekil 13'te sunulmuştur.

Çoktan Seçmeli Sorular: 6.haftada öğrencilere sunulan çoktan seçmeli etkinliğidir. Öğrencilerden öğrencilere sorulara göre verilen cevaplardan doğru olanı seçmeleri beklenmektedir. Bu etkinlikte seçim yaptıktan sonra diğer soruya geçmektedir. Öğrencilerin etkinliğe verdiği cevaplar doğru cevaplarla karşılaştırıp puanlandırılmaktadır. Puanlar veri tabanına kaydedilmektedir. Öğrenciler etkinliğe istedikleri kadar tekrar etmektedirler. Bu etkinliğe ilişkin örnek ekran görüntüsü Şekil 15'te sunulmuştur.

Şekil 16. Sınıflandırma etkinliği

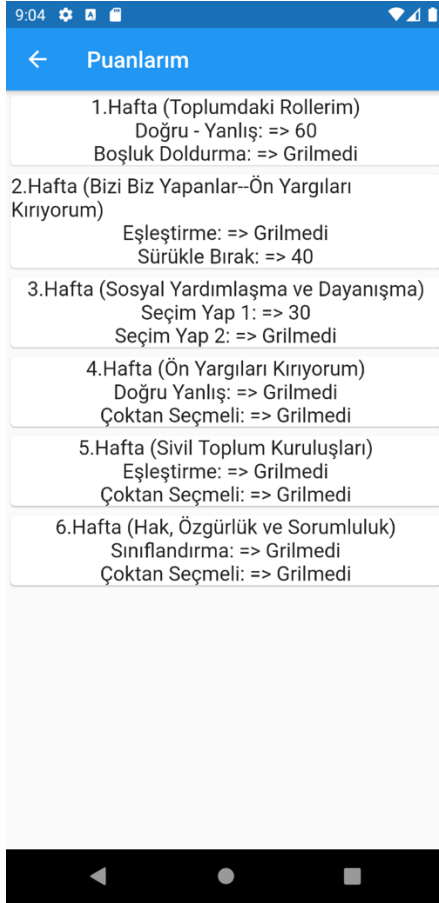
Şekil 17. Çoktan seçmeli etkinliği

3.5.7. Puanlarım Ekranı

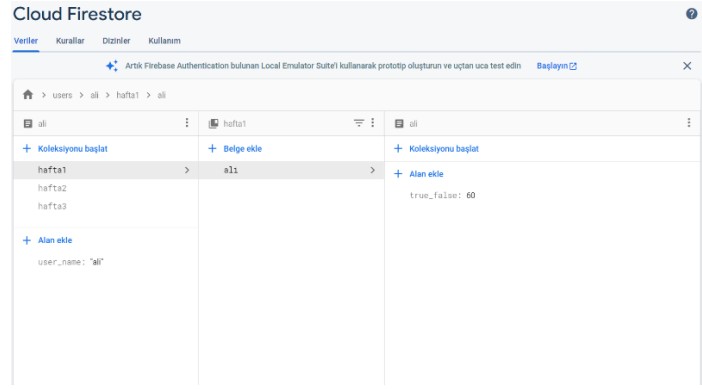
Bu ekranda öğrenciler daha önce girmiş olduğu etkinliklerden aldığı puanları görüntüleyebilmektedir. Öğrenci eğer bir etkinliğe hiç girmediyse o etkinlik "girmedir" olarak belirtilmektedir. Veriler firebase veri tabanından alınmaktadır. Bu ekran görüntüsü Şekil 17'de sunulmuştur.

3.5.8. Firebase Arayüzü

Bu arayüzde öğrencilerin etkinliklerden aldıkları puanlar görüntülenebilmektedir. Öğrenciler etkinliklere girdikçe buradaki veriler oluşturulmakta veya güncellenmektedir. Öğrenciler bu arayüz yardımıyla takip edilebilmektedir. Bu ekran görüntüsü Şekil 18'de sunulmuştur.

Şekil 18. Puanlama ekranı

Şekil 19. Firebase arayüzü

3.6. Verilerin Analizi

Araştırma sürecinde kullanılan veri toplama araçları 5'li likert tipi ölçeklere verdikleri cevaplara karşılık olarak elde edilen puanlar, alt faktörlerdeki madde sayısı farklılıkları nedeniyle standart bir nitelik göstermemektedir. Bundan dolayı elde edilen ham puanları, en düşüğü 20, en yükseği ise 100 puan olacak şekilde standart puanlara dönüştürülmesi uygun görülmüştür. Toplanan veriler üzerinde parametrik analizlerin yapılıp yapılamayacağını belirlemek amacıyla öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediği araştırılmıştır. Bu doğrultuda yapılan analizler Tablo 4'te özetlenmiştir.

Tablo 4. Normallik analizi

		X	Ss	Çarpıklık	Basıklık	Shapiro -Wilk	P
Öntest	Akademik Başarı	69,1	11,0	-1,025	1,102	,902	,001
	Sevgi	79,2	16,2	-0,625	-0,551	,931	,008
	Fayda	93,3	10,5	-0,919	1,385	,699	,000
	İlgi	87,4	14,4	-1,295	0,970	,824	,000
	İstek	84,5	15,7	-0,991	0,206	,872	,000
	Güven	85,1	15,2	-0,888	0,148	,874	,000
	Tutum Toplam	85,1	12,6	-0,831	-0,132	,911	,001
	Özyönetim	46,5	29,6	0,914	-0,904	,749	,000
	Niyetli Öğrenme	66,4	18,9	-0,559	-0,417	,952	,047
	Teknoloji ile Kendi Kendine Öğrenme Toplam Puan	59,7	12,1	-0,099	0,260	,985	,804
Sontests	Akademik Başarı	83,2	13,7	-1,087	1,740	,958	,086
	Sevgi	77,9	14,8	-0,495	-0,544	,776	,000
	Fayda	92,1	10,2	-1,479	1,826	,879	,000
	İlgi	84,4	14,8	-0,694	-0,609	,927	,005
	İstek	86,2	11,1	-0,389	-0,706	,890	,000
	Güven	85,7	13,6	-0,802	0,07	,956	,070
	Tutum Toplam	84,2	10,6	-0,318	-0,670	,881	,000
	Özyönetim	83,1	15,2	-0,930	0,377	,893	,000
	Niyetli Öğrenme	74,8	17,2	-1,240	1,020	,945	,025
	Teknoloji ile Kendi Kendine Öğrenme Toplam Puan	72,9	15,1	-0,852	0,642	,902	,001

Tablo 4'te ön test ve son test olarak uygulanan ölçeklerden elde edilen veriler incelendiğinde, teknoloji ile kendi kendine öğrenme ön test, akademik başarı son test ve güven faktörü son test puanları dışındaki tüm faktör ve toplam puanlara ilişkin Shapiro-Wilk analiz sonuçlarına göre, tamamında anlamlı farklılaşma olduğu, bir başka deyişle ön test ve son testlere ilişkin tüm faktör ve toplam puanların normal dağılmadığı görülmektedir.

Öte yandan çarpıklık ve basıklık değerleri incelendiğinde, bu değerlerin 0,07 ile 1,826 arasında olduğu görülmektedir. Tabachnick ve Fidell (2013)'e göre Skewness ve Kurtosis değerlerinin -1,5 ile +1,5 arasında olması, George ve Mallery (2010)'e göre ise bu değerlerin -2 ile +2 arasında olması durumunda verilerin normal dağıldığının kabul edilebileceği ifade edilmektedir. Bu çerçevede araştırma kapsamında elde edilen

verilerin normal dağıldığı ve veriler üzerinde parametrik analizlerin yapılabileceği belirlenmiştir.

Uygulama öncesinde grupların sosyal bilgiler dersine dönük tutum, teknoloji ile kendi kendine öğrenme ve akademik başarıları açısından denk olup olmadıkları araştırılmış ve sonuçlar Tablo 5'te özetlenmiştir.

Tablo 5. Uygulama öncesinde grupların denklğine ilişkin bulgular

Değişkenler		N	\bar{X}	S.S	T	D	P																																																																																																								
Akademik Başarı	Deney	25	69,4	10,4	,218	46	,828																																																																																																								
	Kontrol	23	68,7	11,6				Sevgi	Deney	25	78,9	16,7	-1,491	46	,143	Kontrol	23	79,5	15,9	Fayda	Deney	25	91,2	12,6	-,426	46	,672	Kontrol	23	95,7	6,9	İlgi	Deney	25	86,6	15,5	-,770	46	,445	Kontrol	23	88,3	13,4	İstek	Deney	25	82,8	15,7	-,712	46	,480	Kontrol	23	86,3	15,8	Güven	Deney	25	83,6	16,1	-,716	46	,478	Kontrol	23	86,7	14,3	Tutum Toplam Puan	Deney	25	83,	13,8	-0,630	46	,532	Kontrol	23	86,3	11,4	Öz Yönetim	Deney	25	49,	30,5	0,762	46	0,450	Kontrol	23	43,1	28,9	Niyetli Öğrenme	Deney	25	64,6	19,9	-0,664	46	0,510	Kontrol	23	68,3	18,1	Teknoloji İle kendi Kendine Öğrenme Toplam Puan	Deney	25	59,6	12,4	-0,075	46	0,940
Sevgi	Deney	25	78,9	16,7	-1,491	46	,143																																																																																																								
	Kontrol	23	79,5	15,9				Fayda	Deney	25	91,2	12,6	-,426	46	,672	Kontrol	23	95,7	6,9	İlgi	Deney	25	86,6	15,5	-,770	46	,445	Kontrol	23	88,3	13,4	İstek	Deney	25	82,8	15,7	-,712	46	,480	Kontrol	23	86,3	15,8	Güven	Deney	25	83,6	16,1	-,716	46	,478	Kontrol	23	86,7	14,3	Tutum Toplam Puan	Deney	25	83,	13,8	-0,630	46	,532	Kontrol	23	86,3	11,4	Öz Yönetim	Deney	25	49,	30,5	0,762	46	0,450	Kontrol	23	43,1	28,9	Niyetli Öğrenme	Deney	25	64,6	19,9	-0,664	46	0,510	Kontrol	23	68,3	18,1	Teknoloji İle kendi Kendine Öğrenme Toplam Puan	Deney	25	59,6	12,4	-0,075	46	0,940	Kontrol	23	59,9	11,9								
Fayda	Deney	25	91,2	12,6	-,426	46	,672																																																																																																								
	Kontrol	23	95,7	6,9				İlgi	Deney	25	86,6	15,5	-,770	46	,445	Kontrol	23	88,3	13,4	İstek	Deney	25	82,8	15,7	-,712	46	,480	Kontrol	23	86,3	15,8	Güven	Deney	25	83,6	16,1	-,716	46	,478	Kontrol	23	86,7	14,3	Tutum Toplam Puan	Deney	25	83,	13,8	-0,630	46	,532	Kontrol	23	86,3	11,4	Öz Yönetim	Deney	25	49,	30,5	0,762	46	0,450	Kontrol	23	43,1	28,9	Niyetli Öğrenme	Deney	25	64,6	19,9	-0,664	46	0,510	Kontrol	23	68,3	18,1	Teknoloji İle kendi Kendine Öğrenme Toplam Puan	Deney	25	59,6	12,4	-0,075	46	0,940	Kontrol	23	59,9	11,9																				
İlgi	Deney	25	86,6	15,5	-,770	46	,445																																																																																																								
	Kontrol	23	88,3	13,4				İstek	Deney	25	82,8	15,7	-,712	46	,480	Kontrol	23	86,3	15,8	Güven	Deney	25	83,6	16,1	-,716	46	,478	Kontrol	23	86,7	14,3	Tutum Toplam Puan	Deney	25	83,	13,8	-0,630	46	,532	Kontrol	23	86,3	11,4	Öz Yönetim	Deney	25	49,	30,5	0,762	46	0,450	Kontrol	23	43,1	28,9	Niyetli Öğrenme	Deney	25	64,6	19,9	-0,664	46	0,510	Kontrol	23	68,3	18,1	Teknoloji İle kendi Kendine Öğrenme Toplam Puan	Deney	25	59,6	12,4	-0,075	46	0,940	Kontrol	23	59,9	11,9																																
İstek	Deney	25	82,8	15,7	-,712	46	,480																																																																																																								
	Kontrol	23	86,3	15,8				Güven	Deney	25	83,6	16,1	-,716	46	,478	Kontrol	23	86,7	14,3	Tutum Toplam Puan	Deney	25	83,	13,8	-0,630	46	,532	Kontrol	23	86,3	11,4	Öz Yönetim	Deney	25	49,	30,5	0,762	46	0,450	Kontrol	23	43,1	28,9	Niyetli Öğrenme	Deney	25	64,6	19,9	-0,664	46	0,510	Kontrol	23	68,3	18,1	Teknoloji İle kendi Kendine Öğrenme Toplam Puan	Deney	25	59,6	12,4	-0,075	46	0,940	Kontrol	23	59,9	11,9																																												
Güven	Deney	25	83,6	16,1	-,716	46	,478																																																																																																								
	Kontrol	23	86,7	14,3				Tutum Toplam Puan	Deney	25	83,	13,8	-0,630	46	,532	Kontrol	23	86,3	11,4	Öz Yönetim	Deney	25	49,	30,5	0,762	46	0,450	Kontrol	23	43,1	28,9	Niyetli Öğrenme	Deney	25	64,6	19,9	-0,664	46	0,510	Kontrol	23	68,3	18,1	Teknoloji İle kendi Kendine Öğrenme Toplam Puan	Deney	25	59,6	12,4	-0,075	46	0,940	Kontrol	23	59,9	11,9																																																								
Tutum Toplam Puan	Deney	25	83,	13,8	-0,630	46	,532																																																																																																								
	Kontrol	23	86,3	11,4				Öz Yönetim	Deney	25	49,	30,5	0,762	46	0,450	Kontrol	23	43,1	28,9	Niyetli Öğrenme	Deney	25	64,6	19,9	-0,664	46	0,510	Kontrol	23	68,3	18,1	Teknoloji İle kendi Kendine Öğrenme Toplam Puan	Deney	25	59,6	12,4	-0,075	46	0,940	Kontrol	23	59,9	11,9																																																																				
Öz Yönetim	Deney	25	49,	30,5	0,762	46	0,450																																																																																																								
	Kontrol	23	43,1	28,9				Niyetli Öğrenme	Deney	25	64,6	19,9	-0,664	46	0,510	Kontrol	23	68,3	18,1	Teknoloji İle kendi Kendine Öğrenme Toplam Puan	Deney	25	59,6	12,4	-0,075	46	0,940	Kontrol	23	59,9	11,9																																																																																
Niyetli Öğrenme	Deney	25	64,6	19,9	-0,664	46	0,510																																																																																																								
	Kontrol	23	68,3	18,1				Teknoloji İle kendi Kendine Öğrenme Toplam Puan	Deney	25	59,6	12,4	-0,075	46	0,940	Kontrol	23	59,9	11,9																																																																																												
Teknoloji İle kendi Kendine Öğrenme Toplam Puan	Deney	25	59,6	12,4	-0,075	46	0,940																																																																																																								
	Kontrol	23	59,9	11,9																																																																																																											

Tablo 5 incelendiğinde deneysel uygulama öncesinde deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin hem sosyal bilgiler dersine dönük tutum ($t_{(2-46)} = -0,630$, $p > 0,05$) hem teknoloji ile kendi kendine öğrenme ($t_{(2-46)} = -0,664$, $p > 0,05$) hem de akademik başarıları açısından ($t_{(2-46)} = 0,218$, $p > 0,05$) aralarında anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir. Buna göre uygulama öncesinde grupların bu özellikleri açısından denk oldukları söylenebilir. Ancak ortalamalar incelendiğinde deney ve kontrol grubu arasında küçük farklılaşmaların olduğu görülmektedir. Bu küçük farklılaşmaların da kontrol altına alınabilmesi amacıyla, aşağıdaki analizlerde sone-

öntest fark puanları hesaplanarak, elde edilen fark puanları incelenmiştir. Bu şekilde elde edilen veriler üzerinde aritmetik ortalama, standart sapma ve t analizleri yapılmıştır. Analizlerde $p < 0.05$ anlamlılık düzeyi yeterli görülmüştür.

IV. Bölüm

4. BULGULAR

Bu bölümde, araştırma kapsamında uygulanan deneysel sürecin etkililiğine dönük verilerin analiz sonuçları, ilgili başlıklar altında incelenmiştir.

4.1. Uzaktan Eğitimde Mobil Alıştırma Uygulamasının Akademik Başarıya Etkisi

Deneysel süreçte uygulanan alıştırma uygulaması ile desteklenen uzaktan eğitimin öğrencilerin sosyal bilgiler dersine dönük akademik başarısına katkısına ilişkin bulgular Tablo 6'da özetlenmiştir.

Tablo 6. Uzaktan eğitimde mobil alıştırma yazılımının akademik başarıya etkisi

Değişkenler	N	\bar{X}	S.S	t	Sd	p	
Akademik Başarı	Deney	25	17,4	8,2	2,882	46	,006
	Kontrol	23	10,7	8,1			

Tablo 6 incelendiğinde mobil alıştırma uygulaması ile desteklenmiş uzaktan eğitimin, bu uygulama ilke desteklenmeyen uzaktan eğitime göre öğrencilerin sosyal bilgiler dersine dönük akademik başarıları üzerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu ($t(2-46)=2,882$; $p<0,05$) görülmektedir. Ortalamalar incelendiğinde ortalamalar arasında deney grubu lehine bir iyileşme gözlenmektedir. Buna göre uzaktan eğitim sürecinin mobil alıştırma uygulaması ile desteklenmesinin öğrencilerin sosyal bilgiler dersine dönük akademik başarılarına anlamlı düzeyde daha fazla katkı sağladığı söylenebilir. Bu farklılaşmaya ilişkin etki büyüklüğü 0,152 olarak hesaplanmıştır. Buna çerçevede grupların akademik başarı puanlarında gözlenen varyansın %15'inin deneysel koşullarla açılanabileceği söylenebilir

4.2. Uzaktan Eğitimde Mobil Alıştırma uygulamasının Derse Dönük Tutuma Etkisi

Deneysel süreçte uygulanan alıştırma uygulaması ile desteklenen uzaktan eğitimin öğrencilerin sosyal bilgiler dersine dönük tutuma katkısına ilişkin bulgular Tablo 7’de özetlenmiştir.

Tablo 7. Uzaktan eğitimde mobil alıştırma yazılımının tutuma etkisi

Değişkenler		N	\bar{X}	S.S	t	Sd	P																																																								
Sevgi	Deney	25	6,1	13,7	3,305	46	0,002																																																								
	Kontrol	23	-9,3	18,4				Fayda	Deney	25	2,1	12,8	2,076	46	0,043	Kontrol	23	-5,1	11,2	İlgi	Deney	25	2,1	8,7	2,943	46	0,005	Kontrol	23	-8,5	15,6	İstek	Deney	25	5,8	9,1	2,168	46	0,035	Kontrol	23	-2,8	17,5	Güven	Deney	25	2,8	19,5	0,838	46	0,407	Kontrol	23	-1,7	17,9	Tutum Toplam Puan	Deney	25	4,1	9,9	3,134	46	0,003
Fayda	Deney	25	2,1	12,8	2,076	46	0,043																																																								
	Kontrol	23	-5,1	11,2				İlgi	Deney	25	2,1	8,7	2,943	46	0,005	Kontrol	23	-8,5	15,6	İstek	Deney	25	5,8	9,1	2,168	46	0,035	Kontrol	23	-2,8	17,5	Güven	Deney	25	2,8	19,5	0,838	46	0,407	Kontrol	23	-1,7	17,9	Tutum Toplam Puan	Deney	25	4,1	9,9	3,134	46	0,003	Kontrol	23	-6,3	12,9								
İlgi	Deney	25	2,1	8,7	2,943	46	0,005																																																								
	Kontrol	23	-8,5	15,6				İstek	Deney	25	5,8	9,1	2,168	46	0,035	Kontrol	23	-2,8	17,5	Güven	Deney	25	2,8	19,5	0,838	46	0,407	Kontrol	23	-1,7	17,9	Tutum Toplam Puan	Deney	25	4,1	9,9	3,134	46	0,003	Kontrol	23	-6,3	12,9																				
İstek	Deney	25	5,8	9,1	2,168	46	0,035																																																								
	Kontrol	23	-2,8	17,5				Güven	Deney	25	2,8	19,5	0,838	46	0,407	Kontrol	23	-1,7	17,9	Tutum Toplam Puan	Deney	25	4,1	9,9	3,134	46	0,003	Kontrol	23	-6,3	12,9																																
Güven	Deney	25	2,8	19,5	0,838	46	0,407																																																								
	Kontrol	23	-1,7	17,9				Tutum Toplam Puan	Deney	25	4,1	9,9	3,134	46	0,003	Kontrol	23	-6,3	12,9																																												
Tutum Toplam Puan	Deney	25	4,1	9,9	3,134	46	0,003																																																								
	Kontrol	23	-6,3	12,9																																																											

Tablo 7 incelendiğinde mobil alıştırma uygulaması ile desteklenmiş uzaktan eğitimin, bu uygulama ilke desteklenmeyen uzaktan eğitime göre öğrencilerin sosyal bilgiler dersine tutumları üzerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu ($t(2-46)=3,134$; $p<0,05$) görülmektedir. Tutuma ilişkin faktörler incelendiğinde ise Sevgi ($t(2-46)=3,305$; $p<0,05$), Fayda ($t(2-46)=2,076$; $p<0,05$), İlgi ($t(2-46)=2,943$; $p<0,05$) ve İstek ($t(2-46)=2,168$; $p<0,05$) ve faktörleri açısından da benzer şekilde anlamlı farklılaşmaların olduğu, buna karşın Güven ($t(2-46)=0,838$; $p>0,05$) faktöründe ise anlamlı bir farklılaşma olmadığı belirlenmiştir. Ortalamalar incelendiğinde hem toplam puan hem de faktörler açısından ortalamalar arasında deney grubu lehine bir iyileşme gözlenmektedir. Kontrol grubunun ortalamaları incelendiğinde ise önteste göre tutumun daha da gerilediği görülmektedir. Buna göre uzaktan eğitim sürecinin mobil alıştırma uygulaması ile desteklenmesinin öğrencilerin sosyal bilgiler dersine dönük tutumlarının hem toplam puan açısından hem de sevgi, fayda, ilgi ve istek faktörleri açısından anlamlı düzeyde daha fazla katkı sağladığı söylenebilir. Toplam puana ilişkin

farklılaşmanın etki büyüklüğü 0,175 olarak hesaplanmıştır. Buna çerçevede grupların tutum puanlarında gözlenen varyansın %17'sinin deneysel koşullarla açıklanabileceği söylenebilir

4.3. Uzaktan Eğitimde Mobil Alıştırma Yazılımının Öğrencilerin Teknoloji ile Kendi kendilerine Öğrenme Düzeylerine Etkisi

Deneysel süreçte uygulanan alıştırma uygulaması ile desteklenen uzaktan eğitimin öğrencilerin teknoloji ile birlikte kendi kendine öğrenme düzeylerine katkısına ilişkin bulgular Tablo 8'de özetlenmiştir.

Tablo 8. Uzaktan eğitimde mobil alıştırma yazılımının teknoloji ile birlikte kendi kendine öğrenme düzeylerine etkisi

Değişkenler		N	\bar{X}	S.S	T	Sd	P
Özyönetim	Deney	25	36,8	24,9	0,036	46	0,972
	Kontrol	23	36,5	28,4			
Niyetli Öğrenme	Deney	25	13,0	17,6	2,179	46	0,034
	Kontrol	23	3,5	11,8			
Toplam Puan	Deney	25	17,2	12,2	2,603	46	0,012
	Kontrol	23	8,7	10,2			

Tablo 8 incelendiğinde mobil alıştırma uygulaması ile desteklenmiş uzaktan eğitimin, bu uygulama ilke desteklenmeyen uzaktan eğitime göre öğrencilerin teknoloji ile kendi kendine öğrenme beceri düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu ($t(2-46)=2,603$; $p<0,05$) görülmektedir. Teknoloji ile birlikte kendi kendine öğrenme beceri düzeylerinin faktörleri incelendiğinde ise niyetli öğrenme ($t(2-46)=2,179$; $p<0,05$) faktörü açısından da benzer şekilde anlamlı farklılaşma olduğu, buna karşın özyönetim ($t(2-46)=0,036$; $p>0,05$) faktöründe ise anlamlı bir farklılaşma olmadığı belirlenmiştir. Ortalamalar incelendiğinde hem toplam puan hem de faktörler açısından ortalamalar arasında deney grubu lehine bir iyileşme gözlenmektedir. Buna göre uzaktan eğitim sürecinin mobil alıştırma uygulaması ile desteklenmesinin öğrencilerin teknoloji ile birlikte kendi kendine öğrenme beceri düzeylerine hem toplam puan açısından hem de niyetli öğrenme faktörü açısından anlamlı düzeyde daha fazla katkı sağladığı söylenebilir. Toplam puana ilişkin farklılaşmanın etki büyüklüğü 0,128 olarak

hesaplanmıştır. Buna çerçevende grupların teknoloji ile birlikte kendi kendine öğrenme düzeylerine ilişkin tutum puanlarında gözlenen varyansın %13'ünün deneysel koşullarla açılanabileceği söylenebilir.

V.BÖLÜM

5. TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde kullanılan mobil alıştırma uygulamasının öğrencilerin akademik başarılarına, derse karşı tutumlarına ve teknoloji ile beraber kendi kendilerine öğrenme becerilerine etkisini belirlemektir. Araştırma sonucunda sosyal bilgiler dersinde kullanılan mobil alıştırma uygulamasının öğrencilerin akademik başarılarına katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Bu bulgu alanyazınla da tutarlılık göstermektedir. Örneğin Karasaç (2019)'ın benzer yaş gurubu ile yaptığı bir çalışmada mobil uygulama ile desteklenen çevre eğitiminin öğrencilerin akademik başarılarına olumlu anlamda katkı sağladığı belirtilmiştir. Öte yandan mobil uygulamaların dersleri destekleyici nitelikte kullanılmasının özellikle gelişmiş ülkelerde giderek yaygınlaştığı da görülmektedir (Ally, 2009). Aynı zamanda teknoloji ile iç içe büyüyen yeni neslin eğitimde de teknolojik araçları kullanmalarının bilgilerin kalıcılığına da olumlu yönde katkı sağlayacağı açıklanmaktadır (Koenig & Judith,2011). Alanyazında mobil uygulamaların farklı branşlarda uygulandığı çalışmalar da mevcuttur. Örneğin Korkmaz (2010), yabancı dil öğreniminde mobil uygulamaların öğrencilerin başarısını artırdığını belirtmektedir. Chan vd. (2008), yapmış oldukları çalışmada benzer şekilde bir mobil uygulama geliştirmiş ve bu uygulamanın öğrencilerin akademik başarılarına katkı sağladığını belirtmiştir. Bunlarla beraber Çelik ve ark. (2013), ders içeriklerinin mobil uygulamalar ile desteklenmesinin öğrencilerin derse olan etkileşimlerinin de artacağını belirtirken Froberg ve ark (2009) ise mobil uygulamalarla öğrencilerin başarılarının yanı sıra sosyal etkileşimlerinin de arttığını belirtmişlerdir. Öğretmen görüşlerinden yola çıkarak bir inceleme yapan Aydın, Laçın ve Keskin (2018) ise, eğitim faaliyetlerinin teknolojik uygulamalarla desteklenme oranının az olduğunu belirterek, bu tarz uygulamaların öğretmenler tarafından daha çok kullanılmasının öğrencilerde başarıyı arttıracığını belirtmişlerdir.

Bu çalışmanın alt problemlerinden biri de sosyal bilgiler dersinde kullanılan mobil alıştırma uygulamasının öğrencilerin derse karşı tutumlarına etkisini belirlemektir. Uygulama başlangıcında deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin sosyal bilgiler dersine karşı olan tutumlarında anlamlı bir farklılık olmadığı anlaşılmıştır. Araştırma sonucunda ise mobil alıştırma uygulamasının kullanıldığı deney grubunda derse karşı tutum açısından anlamlı bir farklılaşma olduğu ortaya çıkmıştır. Tutum faktörlerinden güven faktörü dışındaki diğer faktörlerde ilgi, fayda, istek ve sevgi faktörlerinde deney grubu lehine farklılaşma olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu alanyazınla da desteklenmektedir. Örneğin Behera (2013), benzer konu üzerine yapmış olduğu bir çalışmada mobil öğrenmenin öğrencilerde derse karşı olumlu tutum uyandırdığını ve derse karşı motive edici olduğunu belirtmiştir. Yine aynı çalışmada mobil öğrenmenin öğrencilerde bireysel sorumluluk alma bilincini de geliştirdiği belirtilmiştir. Gülseçen, Gülsur, Bayrakdar, Çilendir, Canım (2010)'da mobil öğrenme uygulaması ile ilgili bir araştırma yapmış ve araştırma sonucunda mobil öğrenmenin öğrencilerde derse karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağladığını belirtmişlerdir. Daşdemir ve Doymuş (2012), yapmış oldukları çalışmalarında mobil öğrenme uygulamasını animasyonlarla desteklemişler ve bu uygulamanın öğrencilerin derse karşı tutumlarına katkı sağladığı, öğrencilerde derse karşı isteği arttırdığı sonucuna ulaşmışlardır. Looi ve ark. (2008), eğitim faaliyetlerinin teknoloji ile desteklenmesinin öğrencilerin derse karşı olan tutumlarına olumlu yönde katkı sağladığını belirtmişlerdir. Benzer şekilde mobil öğrenme üzerinde çalışmalar yapan Çankaya ve Karamete (2008), Pekdağ (2010), Çınar ve Seferoğlu (2015) yaptıkları incelemeler sonucunda eğitimde teknolojinin ve benzeri mobil uygulamaların öğrencilerin derse karşı tutumlarına ve ilgilerine olumlu katkı sağladığını belirtmişlerdir. Öztürk ve arkadaşları (2011), farklı bir branş için yapmış oldukları incelemede teknoloji ve teknolojiye dayalı uygulamaların öğrencilerde hem derse karşı olumlu tutum geliştirmeyi hem de teknolojiye olan ilgiyi arttırmayı sağladığını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin teknoloji ile kendi kendilerine öğrenme becerilerini belirlemek de bu çalışmanın bir diğer alt problemidir. Araştırma sonucunda deneysel uygulamanın öğrencilerin teknoloji ile beraber kendi kendilerine öğrenme becerilerine olumlu katkısı olduğu belirlenmiştir. Benzer sonuçlara alanyazında da ulaşılmaktadır. Örneğin; Xinogalos, Satratzemi ve Malliarakis (2015), lisans öğrencileriyle yapmış oldukları çalışmalarında teknolojinin ve mobil uygulamaların kullanılmasının öğrencilerde

teknolojiye ve mobil uygulamalara olan ilgiyi arttırdığını ve teknolojiye karşı olumlu tutum geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Burden ve Kearney (2016), m-öğrenme olarak da adlandırılan mobil öğrenmenin ve mobil öğrenme uygulamalarının hem öğrencilerde hem de öğretmenlerde teknolojiye olumlu gelişimler sağladığını belirtmişlerdir. Karaman, Çelik ve Yıldırım (2013), lisans öğrencileriyle yapmış olduğu benzer bir çalışmada öğrencilere anket uygulamış ve anket sonuçlarına göre lisans öğrencilerinin mobil oyun vb gibi teknoloji içerikli uygulamalarla sunulan eğitim faaliyetlerinden daha çok verim aldıkları sonucuna ulaşmıştır. Yine aynı çalışmada öğrencilerin teknoloji ile öğrenmeyi bir avantaj olarak gördükleri ve kendi kendilerine öğrenme isteklerini arttırdığı sonucu da ortaya çıkmıştır. Gülbahar, Kalelioğlu ve Madran'ın (2010), yapmış olduğu çalışma ise eğitimde sosyal ağların kullanılması ile ilgilidir. Bu çalışmada elde edilen sonuçlar incelendiğinde sosyal ağların ve teknolojinin eğitim ortamıyla iç içe olmasının öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımını arttırdığı belirtilmiştir.

VI. BÖLÜM

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde uygulanan deneysel sürecinde elde edilen sonuçlar ve öneriler sunulacaktır.

6.1. Sonuçlar

1. Uzaktan eğitim sürecinin mobil alıştırma uygulaması ile desteklenmesi, öğrencilerin sosyal bilgiler dersine dönük akademik başarılarına anlamlı düzeyde daha fazla katkı sağlamaktadır.

2. Uzaktan eğitim sürecinin mobil alıştırma uygulaması ile desteklenmesi, öğrencilerin sosyal bilgiler dersine dönük tutumların hem toplam puan açısından hem de sevgi, fayda, ilgi ve istek faktörleri açısından anlamlı düzeyde daha fazla katkı sağlamaktadır.

3. Uzaktan eğitim sürecinin mobil alıştırma uygulaması ile desteklenmesi, öğrencilerin teknoloji ile birlikte kendi kendine öğrenme beceri düzeylerine hem toplam puan açısından hem de niyetli öğrenme faktörü açısından anlamlı düzeyde daha fazla katkı sağlamaktadır.

6.2. Öneriler

Uzaktan eğitimde kullanılan mobil alıştırma uygulamasının sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin tutumuna, akademik başarılarına ve kendi kendine öğrenme becerilerine etkisinin incelendiği bu araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan hareketle aşağıdaki önerilerde bulunulabilir;

1. Uzaktan eğitim sürecinde sosyal bilgiler dersinde kullanılan mobil alıştırma uygulamasının başarı, tutum ve öğrencilerin kendi kendilerine öğrenme becerilerine dair sonuçlarının, öğrencilere olumlu yönde değer kazandırdığı dikkate alındığında farklı branşlardaki dersler için de mobil uygulamaların kullanılabileceği önerilmektedir.

2. Hazırlanan mobil uygulama ortaokul 6.sınıf öğrencileri için kullanılmış olup, bu tarz mobil uygulamaların anaokulu, ilkokul, lise gibi farklı eğitim-öğretim kademelerinde de uygulanabileceği önerilmektedir. Burada öğrencinin yaş aralığına göre etkinliklerle mobil alıştırma uygulamasının içeriği değiştirilebilir, örneğin küçük yaş grubu öğrenciler için görsel ağırlıklı etkinlikler daha iyi olabileceği gibi yaş grubu daha büyük öğrenciler için de farklı etkinlikler seçilebilir.

3. Mobil alıştırma uygulamasına dair içerik zenginleştirilip öğrencilerin dikkati daha fazla çekilebilir. Örneğin kullanılan uygulamalarda boşluk doldurma, eşleştirme, çoktan seçmeli sorular gibi etkinliklerin yanı sıra etkinliklere ses kayıtları yüklenerek işitsel hafızayı geliştirici sorular da eklenebilir.

4. Kullanılan uygulamada öğrencilerin başarılarının yanı sıra hızları da ölçülebilir, bunun için her etkinliğe belirli bir süre eklenebilir. Öğrenci etkinliği başlattığı anda ekran üzerinde geri sayım yapan bir sistem yerleştirilebilir. Böylece öğrencilerin bilgi ve dikkatlerinin yanı sıra hızları da ölçülebilir.

5. Mobil alıştırma uygulamasında öğrenciler seçtikleri etkinlikleri bitirdiklerinde kaç puan aldıklarını görebiliyorlar. Bunun yanı sıra soruyu çözdükçe doğru veya yanlış için ses efektleri eklenerek öğrenciler için daha dikkat çekici bir öğrenme ortamı sağlanmış olabilir.

6. Uygulamada kullanılan etkinliklerin yanı sıra öğrenciler arası eş zamanlı bilgi yarışması da ünitenin sonuna etkinlik olarak konularak online bir değerlendirme yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Ağca, K.R. ve Bağcı, H. (2013). Eğitimde mobil araçların kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 295-302.
- Akkoyunlu, B., Dağhan, G. ve Erdem, M. (2015). Teacher's professional perception as a predictor of teacher–student friendship in Facebook: A scale development study. *International Online Journal of Educational Sciences*, 7(1), 242-259.
- Ally, M. (2007). Guest editorial: Mobile learning. *The International Review of Research in Open and Distance Learning*, 8(2), 1-4.
- Ally, M. (2009). *Mobile learning: Transforming the delivery of education and training*. Athabasca University Press.
- Altıparmak, M. (2011). *E-öğrenme ve uzaktan eğitimde açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemleri*. Malatya: Akademik Bilişim'11 - XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Kitabı, ss.319-327
- Anadolu Ajansı. (2020). *Milli Eğitim Bakanı Selçuk: Uzaktan eğitime 31 Mayıs'a kadar devam edilecek*. <https://www.aa.com.tr/tr/egitim/milli-egitim-bakani-selcuk-uzaktan-egitime-31-mayisa-kadar-devam-edilecek/1822357>, web adresinden 20.06.2021 tarihinde edinilmiştir.
- Aral, N. ve Gürsoy, F. (2001). Çocuk hakları çerçevesinde çocuk istismarı. *Milli Eğitim Dergisi*, 15, 36-40
- Arat, T. ve Bakan, Ö . (2014). Uzaktan eğitim ve uygulamaları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi* , 14 (1-2), 363-374 .
- Aydın, M., Laçın, S. ve Keskin, İ. (2018). Ortaöğretim matematik dersi öğretim programının uygulanmasına yönelik öğretmen görüşleri. *International e-Journal of Educational Studies*, 2(3), 1-11.
- Balcı, A. (2001). Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Behera, S.K. (2013). E-and M-Learning: A comparative study. *International Journal on New Trends in Education and Their Implications*, 4(3), 65-78.
- Beldarrain, Y. (2006). Distance education trends: Integrating new technologies to foster student interaction and collaboration. *Distance Education*, 27(2), 139-153.

- Birişçi, S. (2013). Video konferans tabanlı uzaktan eğitime ilişkin öğrenci tutumları ve görüşleri. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 2(1), 24-40.
- Bolliger, D.U. ve Wasilik, O. (2009). Factors influencing faculty satisfaction with online teaching and learning in higher education. *Distance Education*, 30(1), 103-116.
- Bowen, K. ve Mathew D.P. (2012). Student preferences for mobile app usage. Research Bulletin. Louisville, CO: EDUCAUSE Center for Applied Research. <https://net.educause.edu/ir/library/pdf/ERB1210.pdf> Erişim tarihi: 20.06.2021.
- Bozkurt, A. (2013). *Açık ve uzaktan öğretim: Web 2.0 ve sosyal ağların etkileri*. XV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri. Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Bozkurt, A. (2015). Mobil öğrenme: Her zaman, her yerde kesintisiz öğrenme deneyimi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 65-81.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Burden, K. ve Kearney, M. (2016). Future scenarios for mobile science learning. *Research in Science Education*, 46(2), 287-308.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Deneyisel desenler öntest-sontest kontrol grubu desen ve veri analizi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Chan, A. ve Lee, M. (2005). *An mp3 a day keeps the worries away: Exploring the use of podcasting to address reconceptions and alleviate pre-class anxiety amongst undergraduate information technology students*. Student Experience Conference. Charles Sturt University.
- Cheung, W.S. ve Hew, K.F. (2009). A review of research methodologies used in studies on mobile handheld devices in K-12 and higher education settings. *Australasian Journal of Educational Technology*, 25(2), 153-183.
- CISCO. (2013). Cisco visual networking index: global mobile data traffic forecast update,2012-2017
http://www.cisco.com/en/US/solutions/collateral/ns341/ns525/ns537/ns705/ns827/white_paper_c11-481360.pdf Erişim tarihi: 20.06.2021.

- Çankaya, S. ve Karamete, A. (2008). Eğitsel bilgisayar oyunlarının öğrencilerin matematik dersine ve eğitsel bilgisayar oyunlarına yönelik tutumlarına etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 115-127.
- Çelik, E., Yıldırım, G., Yıldırım, S. ve Karaman, S. (2013). Mobil cihazlarla öğrenim gören lisans öğrencilerinin e-ders içeriklerine ve mobil cihazlara yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 97-106.
- Çelik, H.C. ve Kahyaoğlu, M. (2007). İlköğretim öğretmen adaylarının teknolojiye yönelik tutumlarının kümeleme analizi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(4), 571-586.
- Çelikkaya, T. (2008). *Yapılandırmacı yaklaşımın sosyal bilgiler öğretiminde başarı, tutum ve kalıcılığa etkisi (5.Sınıf Örneği)*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Çınar, M., Doğan, D. ve Seferoğlu, S.S. (2015). *Eğitimde dijital araçlar: google sınıf uygulaması üzerine bir değerlendirme*. Akademik Bilişim 2015, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Dargut, T., Torun, F. ve Erdem, M. (2016). Uzaktan eğitim araştırmaları üzerine kesitsel bir alan yazın incelemesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 71-93.
- Daşdemir, İ. ve Doymuş, K. (2012). Fen ve teknoloji dersinde animasyon kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına, öğrenilen bilgilerin kalıcılığına ve bilimsel süreç becerilerine etkisi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 2(3), 33-42.
- Demir, Ö. ve Yurdugül, H. (2013). Self-directed learning with technology scale for young students: A validation study. *E-international Journal of Educational Research*, 4(3), 58-73.
- Demirel, Ö. (2006). *Öğretimde planlama ve değerlendirme öğretme sanatı*. (10. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Demirer, V. ve Erbaş, Ç. (2015). Mobil Artırılmış Gerçeklik Uygulamalarının İncelenmesi ve Eğitimsel Açından Değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 802-813.
- Doğan, S. ve Koçak, E. (2020). EBA sistemi bağlamında uzaktan eğitim faaliyetleri üzerine bir inceleme. *Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(14), 111-124.
- Egi, S. ve Çakır, H. (2015). Mobil cihazlara yönelik uzaktan eğitim sisteminin geliştirilmesi. *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 3(2) , 439-450.

- Ekici, G. (2003). Uzaktan eğitim ortamlarının seçiminde öğrencilerin öğrenme stillerinin önemi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 48-55.
- Erdem, M. ve Akkoyunlu, B. (2002). Bilgi okuryazarlığı becerileri ve bu becerilerin öğrencilere kazandırılması için düzenlenecek öğrenme ortamlarının özellikleri. *Journal of Qafqaz University*, 9, 125-132
- Erden, M. (1997). *Sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Alkım Yayınevi.
- Frohberg, D., Gäth, C. ve Schwabe, G. (2009) Mobile learning projects-acritical analysis of the state of the art. *J Comput Assist Learn*, 25 (4),307–331.
- George, D., and Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: A simple guide and reference, 17.0 update (10a ed.)* Boston: Pearson
- Giannini, S. ve Lewis, G.S. (2020). *Three ways to plan for equity during the coronavirus school closures*. <https://gemreportunesco.wordpress.com/2020/03/25/three-ways-to-plan-for-equity-during-the-coronavirus-school-closures/> adresinden 20.06.2021 tarihinde edinilmiştir.
- Girginer, N. (2002). *Uzaktan Eğitim Ekonomisi*. I. Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi Bildiriler Kitabı, s.276-277, Kocaeli Üniversitesi, İzmit.
- Gökbulut, B . (2021). Uzaktan eğitim öğrencilerinin bakış açısıyla uzaktan eğitim ve mobil öğrenme . *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 11(1) , 160-177.
- Gömleksiz, M.N. ve Kan, A.Ü. (2013). Sosyal bilgiler dersi tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(2), 139-148.
- Gregory, M.S.J. ve Lodge, J.M. (2015). Academic workload: The silent barrier to the implementation of technology-enhanced learning strategies in higher education. *Distance Education*, 36(2), 210-230.
- Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F. ve Madran, O. (2010). Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı. *XV. Türkiye’de İnternet Konferansı*, 2-4.
- Gülseçen, S., Gürsul, F., Bayrakdar, B., Çilengir, S. ve Canım, S. (2010). *Yeni nesil mobil öğrenme aracı: Podcast*. XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, Muğla Üniversitesi, 10-12.
- Güven, G. ve Sülün, Y. (2012). Bilgisayar destekli öğretimin 8. sınıf fen ve teknoloji dersindeki akademik başarıya ve öğrencilerin derse karşı tutumlarına etkisi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 9(1), 68-79.
- Hannafin, R.D., Burruss, J.D. ve Little, C. (2001). Learning with dynamic geometry programs: Perspectives of teachers and learners. *Journal of Educational Research*, 94(3), 132-44.

- Harris, P. (2001). *Going mobile. Learning Circuits, ASTD Online Magazine*.
<http://www.learningcircuits.org/2001/jul2001/harris.html> Erişim tarihi: 21.06.2021
- Hawkins, B.L. (1999). Distributed learning and institutional restructuring. *Educom Review*, 34(4), 12-15.
- İçten, T. (2006). *Uzaktan eğitim öğrencileri için çevrimiçi sınav sistemi uygulamasının geliştirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İşman, A. (2011). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Kamarainen, A.M., Metcalf, S., Grotzer, T., Browne, A., Mazzuca, D., Tutwiler, M.S. ve Dede, C. (2013). EcoMOBILE: Integrating augmented reality and probeware with environmental education field trips. *Computers & Education*, 68, 545-556.
- Karasaç, E.(2019). Mobil uygulama destekli çevre eğitiminin beşinci sınıf öğrencilerinin akademik başarılarına, teknolojiye ve çevreye karşı tutumlarına etkisinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kırık, A.M. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, 21, 73-94.
- Klopfer, E., Squire, K. ve Jenkins, H. (2002). *Environmental detectives PDAs as a window into a virtual simulated world*. Paper presented at International Workshop on Wireless and Mobile Technologies in Education.
- Koenig, J.A. (2011). *Assessing 21st century skills: summary of a workshop*. Washington, DC: National Research Council.
- Korkmaz, H. (2010). The Effectiveness Of Mobile Assisted Language Learning As A Supplementary Material For English Language Teaching Coursebooks. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bilkent Üniversitesi, Ankara.
- Kurtz, A. (2009). LillyPad. İnternet adresinden 20.06.2021 tarihinde edinilmiştir.
- Lan, Y.F., Tsai, P.W., Yang, S.H. ve Hung, C.L. (2012). Comparing the social knowledge construction behavioral patterns of problem-based online asynchronous discussion in e/m-learning environments. *Computers & Education*, 59(4), 1122-1135.
- Lin, C.C. (2014). Learning English reading in a mobile-assisted extensive reading program. *Computers & Education*, 78, 48-59.
- London, N. (2005). *A field test of CAI software: A journey through the solar system*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, California State University, California.

- Looi, C.K., Seow, P., Zhang, B., So, H.J., Chen, W. ve Wong, L.H. (2010). Leveraging mobile technology for sustainable seamless learning: a research agenda. *British Journal of Educational Technology*, 41(2), 154-169.
- Meishar-Tal, H., Kurtz, G. ve Pieterse, E. (2012). Facebook groups as LMS: A case study. *International Review of Research in Open and Distance Learning*, 13(4), 33-48.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2020a). Bakan Selçuk, koronavirüs'e karşı eğitim alanında alınan tedbirleri açıkladı. <https://www.meb.gov.tr/bakan-selcuk-koronaviruse-karsi-egitimalaninda-alinan-tedbirleri-acikladi/haber/20497/tr,web> adresinden 20.06.2021 tarihinde edinilmiştir
- MobiLearn Project Consortium. (2010). İnternet adresinden 20.06.2021 tarihinde edinilmiştir.
- Moore, M. G. ve Kearsley, G. (2005). *Distance education: A systems view* (2nd ed.). Belmont, CA: Wadsworth Publishing Co
- Moore, M. ve Kearsley, G. (2012). *Distance education: a system view of online learning*. Canada: Wadsworth.
- Moore, M.G. ve Anderson, W. (2003). *Handbook of distance education*. London: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Niazi, R. (2007). *Desing and implementation of a device-independent platform for mobile learning*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, The University of Guelph, Canada.
- Oblinger, D. (2003). Understanding the new students. *EDUCAUSE Review*, 38(4), 37-47.
- Ozan, Ö. (2010). Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişim Süreci. URL: http://www.ozlemozan.info/index.php?option=com_content&view=article&id=1226:uzaktaneitimin-tarihsel-geliim-suereci&catid=108:uzaktan-eitim-&Itemid=291, Erişim Tarihi: 20.06.2021.
- Özdamar K.N. (2015). *Bilgi ve iletişim teknolojileri çağında daha kaliteli derslere yönelik çoklu-platforma sahip mobil öğrenme sistemleri*. EDEN (Avrupa Uzaktan ve EÖğrenme Ağı) 2015 Yıllık Konferansı, Barcelona, İspanya.
- Özdamar, K. (1999). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*. (2. Baskı). Eskişehir: Kaan Kitabevi.

- Özdamar, K.N., Özata, F.Z., Banar, K. ve Royle, K., (2015). Examining digital literacy competences and learning habits of open and distance learners. *Contemporary Educational Technology*, 6(1), 74-90.
- Öztürk, C. (2008). *Sosyal bilgiler: Toplumsal yaşama disiplinlerarası bir bakış*. Ankara: Pegem Akademi.
- Öztürk, C. ve Deveci, H. (2011). Farklı ülkelerin sosyal bilgiler öğretim programlarının değerlendirilmesi. C. Öztürk (Ed.). *Farklı ülkelerin sosyal bilgiler öğretim programları içinde* (s.1-40). Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.
- Öztürk, N., Demir, R. ve Dökme, İ. (2011). Fen bilgisi öğretmenliği öğrencilerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin tutumları ve görüşleri. *In 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications* (pp. 27-29).
- Pekdağ, B. (2010). Kimya öğreniminde alternatif yollar: Animasyon, simülasyon, video ve multimedya ile öğrenme. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 7 (2), 79-110.
- Song, Y. (2014). Bring Your Own Device (BYOD) for seamless science inquiry in a primary school. *Computers & Education*, 74, 50-60.
- Sönmez F. (2010). Mobil cihazların uzaktan eğitime olumlu katkıları. *ABMYO Dergisi*, 17, 31-36.
- Sözer, E. (1998). Sosyal bilgiler öğretiminde ilke strateji, yöntem ve teknikler. G. Can (Ed.). *Sosyal bilgiler öğretimi* ss.75-117. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Sözer, E. (2008). Sosyal bilgiler dersinin tanımı, kapsamı ve ilköğretim programındaki yeri. Ş. Yaşar (Ed.). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi içinde* (s.41-55). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Tabachnick, B.G. ve Fidell L.S. (2013). *Using multivariate statistics* (sixth ed.). Pearson, Boston.
- Takacs, Z.K., Swart, E.K. ve Bus, A.G. (2014). Can the computer replace the adult for storybook reading? A meta-analysis on the effects of multimedia stories as compared to sharing print stories with an adult. *Frontiers in Psychology*, 5, 1-12.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi*. (1. Baskı), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tekindal, S. (2009). *Duyuşsal özelliklerin ölçülmesi için araç oluşturma*.(Geliştirilmiş 2.Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Teo, T., Seng Chee, T., Chwee Beng, L., Ching Sing, C., Joyce Hwee Ling, K., Wen Li, C. ve Horn Mun, C. (2010). The self-directed learning with technology scale

- (SDLTS) for young students: An initial development and validation. *Computers & Education*, 55(4), 1764-1771.
- Traxler, J. (2005). Mobile learning: It's here, but what is it. *Interactions*, 9(1), 1-12.
- Trifonova, A. (2003). *Mobile learning: Review of the literature*. Technical Report DIT-03-009, Informatica e-Telecomunicazioni, University of Trento.
- Urdan, T.A. ve Weggen, C.C. (2000). *Corporate e-learning: Exploring a new frontier*. England: WR Hambrecht & Co./Equity Research
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Vinci, M. ve Cucchi, D. (2007). E-Araçların Eğitimde Uygulama Olanakları: Mobil Öğrenme', Uluslararası Dil Öğrenimi için ICT Konferansı. Floransa, İtalya. <http://www.leonardo-lets.net/ict/common/download/MariaLuisaVinci.pdf> adresinden alındı. 20.06.2021 tarihinde pdf adresinden alınmıştır.
- Wheeler, S., Yeomans, P. ve Wheeler, D. (2008). The good, the bad and the Wiki: Evaluating student generated content as a collaborative learning tool. *British Journal of Educational Technology*, 39(6), 987-995.
- Wilder, D.M. (2006). *A field test of CAI software: introduction to electricity*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, California State University, California.
- Xinogalos S., Satratzemi M. ve Malliarakis S. (2015). Konferans: Uluslararası Katılımlı 8. Panhellenic Konferansı "Eğitimde Bilgi ve İletişim Teknolojileri" Teselya Üniversitesi, Volos Cilt: s. 28-30.
- Yaman, F., Dönmez, O., Avcı, E. ve Yurdakul, I.K., (2016). İşitme engelli öğrencilerin okuma-yazma eğitiminde mobil uygulama kullanımı. *Eğitim ve Bilim*, 41(188), 153-174.
- Yorgancı, S. (2015). Web tabanlı uzaktan eğitim yönteminin öğrencilerin matematik başarılarına etkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(3), 1401-1420.
- YÖK (2020). <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/universitelerde-uygulanacak-uzaktan-egitime-iliskin-aciklama.aspx> adresinden 15 Mayıs 2020 tarihinde alıntılanmıştır.
- Zarrillo, J.J. (2004). *Teaching elementary social studies principles and applications*. (2nd ed.). New Jersey: Prentice Hall.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Çilem Melis ÖZTÜRK

Doğum Yeri:

Doğum Tarihi:

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Amasya Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

Yüksek Lisans Öğrenimi: Amasya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

BİLİMSEL FAALİYETLERİ

a) Yayınlar (-SCI -Diğer)

- Öztürk, Ç., Korkmaz, Ö. (2020). The Effect of Gamification Activities on Students ' Academic Achievements in Social Studies Course, Attitudes towards The Course and Cooperative Learning Skills. Participatory Educational Research, 7(1):1-15. (ERIC)
- Öztürk, Ç., Korkmaz, Ö. (2020). Teknoloji Destekli Yaratıcı Drama Etkinliklerinin Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine Dönük Tutumlarına ve Problem Çözme Becerilerine Etkisi. Yaratıcı drama Dergisi. 15(1), 1-18

b) Bildiriler (-Uluslararası –Ulusal)

c) Katıldığı Projeler

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurumlar ve Yıl: MEB 2009 -

İLETİŞİM

E-posta Adresi:

Tez Sirt Yazısı

2021
MOBİL ALIŞTIRMA UYGULAMASININ UZAKTAN EĞİTİMDE ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARILARINA DERSE DÖNÜK TUTUMLARINA VE ÖĞRENCİLERİN TEKNOLOJİYLE BİRLİKTE KENDİ KENDİLERİNE ÖĞRENME DÜZEYLERİNE ETKİSİ
Çilem Melis ÖZTÜRK